

Izbaža vsak dan zjutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po praz-
nikih. — Posamezna številka
Din 1.—, mesečna naročnina
Din 20.—, za tujino Din 30.—.
Uredništvo v Ljubljani, Gregor-
čičeva ulica št. 23. Telefon ured-
ništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopis se ne vračaja. — Oglasi
po tarifi in dogovoru. — Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60.
Podružnica v Celju, Samostan-
ska ulica št. 4.

Št. 33

Ljubljana, sobota, dne 12. julija 1930

Leto I.

Nenaden preobrat v odnosajih med Francijo in Italijo

Francija pristala na »pomorske počitnice« do konca tega leta - Iznenadenje v Italiji - Dogodek velikega mednarodnega pomena

Pariz, 11. jul. d. V zunanji komisiji fran-
coske poslanske zbornice je podal Briand
daljše poročilo o francoski zunanji politiki.
Glede Italije je izjavil, da so bila pogaja-
nja, ki so se pričela v Zenevi, zaradi raz-
ličnih izjav prekinjena. Sedaj je franco-
ska vlada poslala italijanski vladi noto,
kjer ji sporoča, da se bo odredilo vse po-
trebno, da se do konca leta ne bodo za-
počele nobene nove gradbe vojnih ladij.
Avtomatična posledica tega ukrepa bo,
da bo med novimi pogajanjimi obeh vlad
ohranjen status quo.

Prehajajoč na splošni položaj je izjavil
Briand, da kaka vojna v Evropi danes ni
nihi mogoča nihi dopustna. Posebno je po-
udarjal, da Francija v svojem miru in re-
zerviranosti ni napram dogodkom nič po-
pustila, temveč je ravno nasprotno do-
kazala svojo notranjo moč. Bistveno je, da
ostane francoska zunanja politika v skla-
du z varnostjo naroda.

Milan, 11. julija. d. Italijanska javnost
je sprejela Briandove izjave z velikim za-
nimanjem. Listi poročajo, da so bili pred-
logi Francije že sprejeti. Grandi je stavil
enak predlog glede odmora v mornari-
škem pomorskem oboroževanju. »Corriere
della Sera« smatra ta postopek kot pri-
jetno iznenadenje. V Italiji so tembolj iz-
nenadeni, ker so smatrali tekmovalstvo v
oboroževanju kot neizbežno zlo. Izvedba
obsežnega italijanskega programa za
zgradbo mornarice je sedaj seveda isto-
tako odložena ter se morajo s pridržki iz-
dana gradbena naročila sedaj zopet pre-
klicati.

Pariz, 11. julija. d. Po poročilu lista
»Echo de Paris« pričakuje Briand, da bo
napetost med Francijo in Italijo še pred
koncem leta znatno popustila. Briand sma-
tra za nepotrebno, da bi za ureditev kon-
flikta poklical Društvo narodov na pomoč.
Izbira metode pogajanja hoče prepustiti
italijanski vladi. Socijalistični list »Popu-

laire« piše, da se je Francija — kar je
baje potrdil Briand — izjavila pripravlje-
no, v teku treh let dovoliti Italiji popravo
meje v izmeri 120.000 km², in sicer na meji
južnega Tunisa. Kar pa se tiče italijan-
ske zahteve, da se ji da kak kolonialni
mandat, je po naziranju Francije za to
pristojno edino le Društvo narodov.

London, 11. julija. d. Kakor poročajo li-
sti iz Pariza, je Briand včeraj poslal Hen-
dersonu oficijelno sporočilo, v katerem ga
obvešča o sklepu Francije, da do konca
tega leta ne bo spustila nobene nove la-
dje v morje, s čimer naj bi se olajšala po-
morska pogajanja z Italijo.

To novo dejstvo v odnosajih med Fran-
cijo in Italijo je bilo sprejeto od vseh tu-
kajšnjih krogov z velikim zadovoljstvom,
katero dele brez pridržka predvsem voja-
ški in mornariški činitelji. Nasprotovanje
londonskemu pomorskemu paklu od stra-
ni teh činiteljev je črpalo svoje razloge
predvsem iz bojazni, da se bosta Francija

in Italija svobodno oboroževali na morju,
medtem ko bi Anglija imela vezane roke,
ker bi morala spoštovati v gradnji novih
bojnih ladij one meje, ki ji jih nalagajo ob-
veze napram Ameriki in Japonski, izvira-
joče iz londonskega pomorskega sporaz-
uma. Te obveze pa bi Anglija mogla iz-
polnjevati brez nevarnosti le do tedaj, do-
kter bi se ne spremenilo sedanje razmerje
med njenimi pomorskimi silami ter silami
Francije in Italije.

Admiral Beatty je objavil v »Timesu«
pismo, v katerem naglašja, da se v Angliji
ne zavedajo z vso resnostjo pomena teh
dejstev. Anglija je s pomorskim paktom
omejena do take mere, opozarja admiral
Beatty, da tvori omenjeni pakt zanjo ve-
liko nevarnost.

Te bojazni padejo sedaj in naravno je,
da se smatrajo tu napovedane »pomorske
počitnice« med Francijo in Italijo za do-
godek velike mednarodne važnosti.

Poljski odgovor na Briandov predlog Poljska usvaja plemenito in vzvišeno zamisel

Varšava, 11. julija. AA. Odgovor poljske
vlade na francosko spomenico o ustanovitvi
Evropske unije je bil včeraj izročen od-
pravniku poslov francoskega poslanstva v
Varšavi. Poljska vlada izjavlja v svojem
odgovoru, da pristopa k plemeniti in veli-
kodušni zamisli francoskega ministra za zu-
nanje zadeve Brianda in da je pripravljena
sodelovati pri delu prve evropske konfe-
rence. Poljska vlada je mnenja, da zahteva
vprašanje evropske unije globoke študije.
Zato je odgovor poljske vlade povsem kra-
tek in ne iznaša podrobnih predlogov. Pol-
jska vlada popolnoma soglašja z vlado fran-
coske republike o potrebi, da je treba dr-
žavam zagotoviti politično varnost, in sicer
še preden bodo obravnavana druga vpra-
šanja splošne važnosti, kot so razna gospo-
darska vprašanja. Da se ustvari duh med-
sebojnega zaupanja, ki je neobhodno potre-
ben za vsako koristno in službeno sodelo-

vanje in da se zagamči varnost držav, članic
Evropske unije, smatra poljska vlada, da bi
bilo morda umestno, ako bi se vlade pri or-
ganizaciji Unije ravnale po načelih zenev-
skega protokola. Poljska vlada naglašja ne-
agresiven značaj Evropske unije, ki ne bi
smela biti naperjena proti nikomur in proti
nobeni skupini držav. Evropska unija bo
morala po mnenju poljske vlade pospešiti
izvajanje osnovnih določb Društva naro-
dov, tako da bo s tem uvrščena sama orga-
nizacija Društva narodov. Odgovor poljske
vlade stavlja na koncu predlog, naj bi bil o
priliki konference zastopnikov evropskih
držav meseca septembra imenovan odbor za
proučitev celokupnega vprašanja evropske
unije. Ta odbor naj nato poroča evropskim
vladam, tako da bi mogle na skupnem se-
stanku že sklepati na osnovi podrobnega
znanja o teh vprašanjih.

Hegemonistični pohlepi Madjarov

Prevzeli bi radi vodstvo nad vso jugovzhodno Evropo

Budimpešta, 11. junija. I. Madjarski tisk
bi po vsej sili rad napravil iz Schobrovega
potovanja v Budimpešto dogodek največje
politične važnosti. Listi poudarjajo, da je
dr. Schober prišel v Budimpešto po posetih
v Rimu, Parizu in Londonu. Dalje madjar-
ski tisk trdi, da je naloga Madjarov in av-
strijskih Nemcev, prevzeti inicijativo za
vodstvo nad jugovzhodno Evropo. Njih zbli-
žanje bi predstavljalo moč skoro 24 milio-
nov ljudi. V tem svojem prepričanju gre
madjarski vladni krogi tako daleč, da pred-
stavljajo avstrijske Nemce in Madjare sku-
kaj kot žarišče vzhodne Evrope, iz katerega
bi se vplivalo na sosedne države in prevze-
lo nad njimi vodstvo. V resnih političnih
krogih pa pravijo, da so take kombinacije

samo kombinacije ter da ostanejo utopije.
Za ureditev srednjeevropskih držav in raz-
mer bi se morala ubrati čisto druga pota,
pred vsem pota sporazuma med državami
naslednicami, ker one predstavljajo moč in
na njih leži bodočnost.

Budimpešta, 11. julija. Tukajšnji listi ja-
vljajo: z ene strani trde, da je Ljapčev s po-
trevjem v Budimpešto napravil samo po-
set normalne in običajne diplomatske kur-
toazije; na drugi strani pa trde, da je prišel
Ljapčev v Budimpešto zato, da bi se z gro-
fom Bethlenom in zunanjim ministrom Val-
kom Borzgovoril o sklenitvi prijateljskega
pakta med Madjarsko in Bolgarijo, ka-
kršnega je Madjarska pred kratkim skleni-
la z Grčijo in Turčijo.

Ljapčev se je peljal včeraj skozi Beograd

Načelnik bolgarske vlade ni stopil iz ladje na suho

Beograd, 11. julija n. Sinoči se je pri-
peljal v Beograd z dunajsko ladjo »Saturnus«
bolgarski ministri predsednik Ljapčev,
ki se vrača iz Budimpešte v Sofijo. Spremljajo ga njegova soproga, tajnik
predsedništva vlade Ilijev, njegov osebni
tajnik Petrovič in uradnik notranjega mi-
nistristva g. Hristo Dulopov. Gospod Ljap-
čev ni stopil z ladje, pač pa sta se pri
njem zglasila bolgarski poslanik v Beo-
gradu g. Vakarelski in poslaniški svetnik
Georgijev. Oba zastopnika Bolgarske sta
pozdravila ministrskega predsednika in
sta ostala na ladji pri njem tudi pri ve-
čerji. Po večerji se je umaknil g. Ljapčev
z bolgarskim poslanikom Vakarelskim v

posebni salon, kjer sta se razgovarjala eno
uro o poslaniških poslih. Ob 23-30 sta se
gospoda Vakarelski in Dulopov poslovila
od Ljapčeva, »Saturnus« pa je nadaljeval
svojo pot v Ruščuk.

Beograd, 11. julija. I. Nocoj je potoval
skozi Beograd iz Budimpešte došli pred-
sednik bolgarske vlade Ljapčev. Našim
novinarjem, ki so ga pričakovali v prista-
nišču, Ljapčev ni hotel dati nobene izjave,
češ, da je od potovanja silno utrujen.

Smrt nemškega generala

Berlin, 11. julija. AA. General von Bernhard
je preminul v 82. letu.

Avstrija je uredila svoj dolg napram Italiji Dunaj plača Rimu 17 milijonov zlatih frankov

Rim, 11. julija. d. Za bivanja avstrij-
skega zveznega kancelarja dr. Schobra v
Rimu so se domenili, da se bodo glede
ureditve različnih italijansko-avstrijskih fi-
nančnih in gospodarskih vprašanj šele
kasneje nekoč pogajali. Ti razgovori so se
sedaj zadnje dni vršili v Rimu pod vod-
stvom sekcijskega načelnika Schulerja in
so dovedli do ugodnega rezultata. V prvi
vrsti je šlo pri teh pogajanjih za takozva-
ne posebne reliefne dolgeve (živilske dol-
gove) iz leta 1918. in 1919. Terjatev Ita-

lije je znašala 14 milijonov zlatih frankov,
z obrestmi vred pa celo 22 do 24 milio-
nov. Avstrija bo po doseženem sporazumu
plačala te dolgeve Italiji v 30 obrokih, in
sicer v vrednosti 16—17 milijonov zlatih
frankov. Nadaljnji predmet pogajanj so
bili takozvani ustavni dolgov. Po dogo-
voru iz leta 1922. se je Italija tem ustav-
nim dolgovom odpovedala. Prav tako se
je Italija odpovedala vsaki terjatvi iz na-
slova okupacijske lire.

Angleži za tesnejšo enotnost imperija

Skupnost delov naj se organizira na gospodarski podlagi

London, 11. julija. AA. Pripravljalni od-
bor za imperijalno konferenco je predložil
vladi poročilo, v katerem naglašja potrebo
po ustanovi, ki bi trajno razpravljala in
svetovala o vseh vprašanjih, ki so važna za
pospešitev enotnosti imperija.

Odbor, v katerem so zastopani trgovci,
industriji in ladjedelnice države, pravi v
svojem poročilu tako-le:

»Imperijalni viri so tako veliki, da opravi-
čujemo upanje, da se bo še več odkrilo
kot doslej. Potrebno je, da se bo ozirala
imperijalna politika na interes vseh delov
imperija in ne zanemarjala enega dela na
škodo drugega. Predlagana ustanova naj
popolnoma izpremeni sedanjo politiko.«

Odbor meni, da so edina sredstva za po-
rast in učinkovito racionalizacijo imperi-
jalnih virov z vidika medimperijalne trgo-
vine in imperijalne svetovne trgovine, da
se posvetujejo vlade z zastopniki trgovine,
industrije, ladjedelništva in finance v vseh

političnih vprašanjih in stopijo medseboj-
no v najožje stike, da razpravljajo o najbolj
primerini organizaciji imperijalne produk-
cije.

Odbor končno predlaga, naj se organizira
imperij na zdravih gospodarskih temeljih,
da bo njegov delež na svetovni trgovini
večji od sedanjega.

London, 11. julija. AA. Pod predsedstvom
lorda Passfielda je razpravljala kolonialni
urad o raznih predlogih za unifikacijo kolo-
nialne službe.

Omenjene predlog je sir Warren Fisher,
načelnik civilnega urada, toplo priporočal.
Potem, ko je govoril lord Passfield, je
konferenca odobrila resolucijo, ki pravi, da
je unifikacije kolonialne službe zaželjena
pod pogojem, da bo predložen za vse spre-
jemljiv načrt.

Nato je bil pozvan kolonialni tajnik, naj
imenuje odbor, ki bo izdelal podroben na-
črt za kolonialne vlade.

Komunistična propaganda po radiju

Nemški predlog za solidarne protiukrepe vseh držav

Berlin, 11. julija. n. »National Liberale
Korrespondenz«, službeni organ nemške
ljudske stranke, katere član je tudi zu-
nanji minister dr. Curtius, opozarja na
propagando, katero vodi sovjetska Rusija
s pomočjo svoje oddajne radio-postaje, ki
se nahaja v bližini komunistične centrale
v Moskvi. Ta ruska postaja je tako močna,
da se njene emisije slišijo na daljavo
2000 km, t. j. preko vse Evrope, Turčije
in Perzije. Komunistična internacionala
rabi to postajo v svrhu politične propa-
gande po Evropi. Romunija je znala s
pomočjo velike postaje ovirati izvrševanje
te propagande, Nemčija pa tega ne more,
ker se v tem slučaju ne bi čula njena po-
morska postaja. Politična propaganda, ka-
kor pravi nemški list, je tako drzna, da
se nanaša celo na notranje politične pri-

like v poedinih državah, posebno v Nem-
čiji. Tako se včasih čujejo iz Moskve na-
slednji pozivi:

»Nemški vojniki in redarji! Spomnite se,
da ste proletarci v uniformi. Nemčiji je
treba oktoverskih poti.« (V oktobru se je
izvršila sovjetska revolucija. Op. ur.)

Taki pozivi se običajno zaključujejo z
vzklikom na račun nemške komunistične
revolucije.

List pravi nadalje, da je Nemčija že
poskušala po diplomatični poti urediti to
pereče vprašanje, toda zaman. Pa bi bilo
treba, da vse države solidarno nastopijo
proti tej propagandi, ker so sovjeti v zad-
njem času sklenili potrošiti 560 milijonov
rubljev za ojačenje svoje politične propa-
gande po svetu.

Dolžnost državnega nameščenca

Brez izjeme vsem državljanom Jugoslavije je bila namenjena jasna deklaracija predsednika vlade, gen. Živkovića, toda prav posebno še državnim uradnikom in nameščenjem. Zato se predsednik vlade v svoji deklaraciji direktno obrača na državne nameščenca ter jim v kratkih in lapidarnih besedah podaja njih glavne dolžnosti do države in nacionalne misli... »Uradništvo mora biti popolnoma udano interesom države in narodne celine. V državni in javni službi ni mesta za uradnika ali uslužbenca, katerega delo in vedenje ne bi bilo v skladu s prej poudarjenimi načeli. Prav to velja za vse uradniške organizacije, ki morajo usmeriti svoje delo na nacionalne interese, na jugoslovansko obeležje.«

Prepričani smo, da se bo velika večina uradništva zvesto ravnala po teh navodilih g. predsednika vlade, saj slavi naše uradništvo po svoji vestnosti in po svojem patriotizmu. Zato tudi niti najmanj ne dvomimo, da bo uradništvo opravičilo nade, ki se jih stavi nanj, da bo namreč glavni stebler vsega patriotskega dela naš uradništvo in državno nameščenstvo ter zato tudi glavni propagator nove miselnosti, ki je pogoj popolne konsolidacije države.

Da pa bo uradništvo popolnoma zadostilo tem svojim visokim nalogam, je treba, da tudi upošteva duh, ki prepleta vso deklaracijo predsednika vlade in vse delo vlade. Ta duh pa pravi, da je treba ves jugoslovanski narod prepričati z novo miselnostjo, da bo mesto neplodnega strankarskega boja na vseh poljih zavladalo konstruktivno delo. Kdo drugi, ko naš uradnik more storiti na tem polju največ? Najprej v uradu, da ne bo prav nikjer oviral birokratizem napredka, da se bo na vsej fronti izvedla velika namera vlade, da se uprava nacionalizira, poenostavi in dekoncentrira. Državni aparat mora postati prožen in gibčen, da se bo prilagajal ljudskim potrebam, da bo pomenil okrepitev ljudskih moči in da bo tudi narod videl v vsakem uradu to stremiljaje. Živimo v dobi, ko moramo vsi napneti vse svoje sile in tudi nekaj žrtvovati za svoj napredek in zato mora biti poslovanje v uradih takšno, da bo vsak državljan prepričan, da se vse vrši le v njegovem interesu in da so tudi državne dajatve nujnost, ki ga obvarujejo pred večjimi izdatki.

Velika in težka je naloga, ki čaka uradnika že v uradu, še večja in težja pa je naloga, ki jo mora izvršiti uradnik izven urada. Kajti uradnik se mora zavedati, da vsak hip reprezentira državo in da mora zato tudi vsako njegovo dejanje pričati o njegovi veliki državljanski zavesti in o njegovi nemojnosti veriti v zmago jugoslovanske misli. Zato je naravno, da se pričakuje od uradništva, da je tisti stebler, ob katerem se takoj razbijejo vse vznemirljive in neresnične vesti. Kjerkoli so uradniki na svojem mestu, tam sploh ne morejo in ne smejo nastati nobene govorice.

Biti čisto v službi državne politike pa se pravi danes biti tudi čisto v službi nove miselnosti. Ta miselnost zahteva, da se čisto prelomi z nekdajšnjimi časi. Vse strankarske zasluge so ob veljavu, ker sedaj velja samo eno načelo, da je zakon enak za vse, čisto in popolnoma enak do skrajnih posledic. Naj se ima tudi ta ali oni uradnik zahvaliti za svojo kariero temu ali onemu bivšemu strankarju, vendar ne more in ne sme imeti niti najmanjšega upliva na njegove odredbe in sklepe. Kakor da strank sploh nikoli ni bilo, tako mora postopati uradnik, ker samo tako res izpolnjuje to, kar zahteva od njega nova miselnost.

Ta pa zahteva tudi to, da uradnik povsodi in vselej podpira vsako stremiljenje, ki je v službi nove miselnosti, enotne in čiste jugoslovanske misli. Zato bi bilo naravnost nepojmljivo, če bi katerikoli uradnik iz ozirov do bivših strankarskih interesov ne samo ne podpiral takega stremiljenja, temveč mu celo nasprotoval. Tako je n. pr. samoposebi umevna dolžnost uradništva, da ni samo član Sokola, temveč njegov aktiven član. Ravno tako pa je tudi pri vseh drugih društvi in tistih nove miselnosti uradnikova dolžnost evidentna.

Priznamo, mnogo in veliko se pričakuje od uradništva, toda velike in preizkušene so tudi sposobnosti uradništva. Samo od malopomembnih ljudi se zahteva malo, od uradništva pa, ki je ogrodek državnega življenja, se ne more zahtevati malo. Niti v interesu uradništva samega ni, da bi se zahtevalo malo, zakaj čim bolj jasno je veliko delo, ki ga vrši uradnik za državo, tem

Po katastrofi »Karadjordja« Nevzdržna teza kapitana Paricha — Poškodovani parnik bo v desetih dneh spravljen s plitvine

Trst, 11. julija. n. »Piccolo« je pred dnevi objavil poročilo, v katerem skuša s tehnične strani pojasniti vzroke katastrofe v Pašmanskem prelivu. To razpravo je »Piccolo« dobil od beneške družbe »San Marco«. V poročilu pravi, da je »Morosini« krenil po predpisani poti in da je prav tako storil tudi »Karadjordje«, da pa je tik pred katastrofo jugoslovanski parnik napravil napačen manever, tako da se je »Morosini« zabil v njegov bok. Vsakemu pomorščaku, pa tudi lajku mora biti jasno, da bi moral biti »Karadjordje« glasom te trditve zadet v desni bok. Nasprotno pa ga je, kakor znano, »Morosini« zadel v levo stran. To netočno poročilo so prinesli tudi mnogi italijanski listi, pa se kasneje niso več ozirali na to poročilo, čeprav ga tudi demantirali niso.

»Piccolo« se je zavedel svoje napake in je indirektno demantiral to svojo prvotno poročilo z drugo vestjo iz Benetk, ki je istega izvora. To poročilo pač jasno dokazuje, kdo je bil kriv nesreče, ker je v njem reproducirana nesreča, katere je doletela jugoslovanski parnik. Poročilo je podal Olivetti, poveljnik »Morosinijac«. Priznal je v njem, da se ni ravnal po predpisih in da je njegova ladja v Pašmanskem prelivu krenila na levo, medtem ko je »Karadjordje« vztrajal na desni strani in se uporno ravnal po predpisih. Danes pa prinaša tržaški list poročilo italijanskega kapitana Paricha iz Zadra, ki skuša kot pomorski strokovnjak rešiti »Piccolo« in družbo »San Marco« iz zagate, ker sta z izjavo poveljnika »Morosinijac« priznala, da je »Morosini« kriv katastrofe. Kapitan Parich, ki biva v Zadru in ki je pač imel priliko, da zve vse potankosti nesreče, pravi uvodoma, da bi pač ne kompromitiral svojega imena, da da svoje mnenje o nesreči, da pa to mnenje ni definitivno, ker mu ni dogodek še docela jasen. Kapitan Parich skuša v poročilu rekonstruirati pot obeh parnikov in nesrečo, ki je nastala v Pašmanskem prelivu, ter trdi, da je »Karadjordje«, ko je preplul najožjo točko v Pašmanskem prelivu, takoj krenil na desno in pokazal na ta način »Morosinijac«, ki se je bližal kanalu, belo luč v sredini ladje, rdečo pa ob njenem levem boku. »Morosini« se je po mnenju kapitana Paricha ob svojem prihodu v Pašmanski kanal prav tako moral ravnati po predpisih in pokazati belo in rdečo luč »Karadjordju«, tako da bi se bili morali obe rdeči luči srečati. To je v ostalem znano vsem, pa je čudno, da naš o tem kapitan Parich še sedaj govori. Kapitanu Parichu se nadalje zdi, da je »Karadjordje« plul preveč po sredi kanala, mesto da bi se držal desne strani. Ko pa se je približal »Morosini«, tedaj bi mu bil moral »Karadjordje« pokazati rdečo luč. V tem je bil pogrešek, pravi kapitan, ker je bil manever za »Karadjordja« odločen. Ker je bila takoj ob desni strani »Karadjordja« obala, se parnik ni mogel zaleteti vanjo. Radi tega bi bil moral, pravi dalje kapitan Parich, napraviti drug manever, in to je, povečati brzino parnika in kreniti ostro na levo, tako da bi obšel »Morosinijac«. Kapitan Parich je menda pozabil, da bi v tem slučaju »Morosini« še z večjo gotovostjo zadel v »Karadjordja«, seveda pa v desni bok. To se pravi, da bi »Karadjordje« povzročil katastrofo. Čudno in smešno je za pomorskega strokovnjaka, da tako presoja dogodek kljub izjavi »Morosinijevog« poveljnika in da pravi, da je plul »Morosini« po pravi poti, »Karadjordje« pa po sredi kanala in ne ob desni strani obale. Tu ga sam kapitan Olivetti pobija. Tega se menda zaveda tudi kapitan Parich in radi tega trdi v nadaljnjem,

jasnejša je tudi dolžnost države do uradništva. In da se zlasti sedanja vlada te dolžnosti zaveda, je dokazala že opetovano z dejanji. Močna država more dati uradništvu vse, kar to potrebuje, dober in na višku dolžnost stoječ uradnik pa mora dati državi vse, kar ona potrebuje. V tej naravni vezi, v tem medsebojnem spopolnilu je jamstvo ne samo za napredek države, temveč tudi materijelno blagostanje uradništva. Za državo in za novo miselnost je in mora biti geslo uradnika, da državo in za novo miselnost je tudi njegova dolžnost, ki je povedana v vladni deklaraciji. Ta dolžnost pa je uradniku tudi v ponos, ker je dolžnost patrijota. Vedno pa je bil jugoslovanski uradnik v prvih vrstah patrijotov.

jasnejša je tudi dolžnost države do uradništva. In da se zlasti sedanja vlada te dolžnosti zaveda, je dokazala že opetovano z dejanji.

Močna država more dati uradništvu vse, kar to potrebuje, dober in na višku dolžnost stoječ uradnik pa mora dati državi vse, kar ona potrebuje. V tej naravni vezi, v tem medsebojnem spopolnilu je jamstvo ne samo za napredek države, temveč tudi materijelno blagostanje uradništva.

Za državo in za novo miselnost je in mora biti geslo uradnika, da državo in za novo miselnost je tudi njegova dolžnost, ki je povedana v vladni deklaraciji. Ta dolžnost pa je uradniku tudi v ponos, ker je dolžnost patrijota. Vedno pa je bil jugoslovanski uradnik v prvih vrstah patrijotov.

da »Morosini« ni mogel kreniti na desno, ker je bila tudi na njegovi desnici plitvina in obala.

Kapitan Parich, ki je prav gotovo že potoval po Pašmanskem prelivu, bi moral vedeti, da je kanal na mestu nesreče širok celik 1600 m, ne pa kakšnih 100, kot bi moralo biti to razvidno iz njegovega priporočanja.

Morda pa kapitan Parich meni, da je italijanska javnost tako malo poučena, da ne ve, kakšne važnosti je bila pri katastrofi okolnost, v kateri bok je bil jugoslovanski parnik zadet.

Sušak, 11. julija. k. Kakor smo javili, se je pričela preiskava o nesreči takoj po dogodku. Vodile so jo naše sodnijske in pristaniške oblasti. Pripomniti je treba, da odloča po pomorskih predpisih glede Pašmanskega preliva sodba naših sodnijskih in pristaniških oblasti. Preiskava je sedaj v glavnem zaključena, sodnijski in pristaniški izvedenci so pregledali poškodovano ladjo »Karadjordje«, zaslišali njene častnike in posadko ter proučili vse okolnosti in momente, ki so bili odločilni pri katastrofi. Rezultati preiskave pa bodo javljeni šele tedaj, ko bodo naše sodnijske in pristaniške oblasti prejele podrobno poročilo tudi od poveljnika, častnikov in posadke italijanskega parnika.

Reševalna dela

Sušak, 11. julija. k. Reševalna dela so v polnem teku. »Karadjordje«, ki ima zelo poškodovan desni bok, bo, kot izgleda, najkasneje v desetih dneh začasno popravljen in rešen s plitvine. Prvotno so nameravali naši strokovnjaki zaliti luknjo na »Karadjordjevem« levem boku s cementom, sedaj pa so se premislili in se bo odprlina zadelala z železnimi ploščami, da ne bi nastala nevarnost, da se »Karadjordje«, ko bi ga ladje privleklo s plitvine, še bolj potopi in se še bolj poškoduje.

Za prevoz trupel ponesrečenec v domovino

Sušak, 11. julija. k. Po vesteh iz Zadra je naš konzulat izročil tamkajšnjim italijanskim oblastvom pisma, ki so jih poslane obitelji ponesrečenih in na zadrskem pokopališču pokopanih polnikov in ki se glasijo, da je treba mrtva trupla prepeljati v njihovo domovino. Ta pisma so poslale rodbine češkoslovaških ponesrečenec.

Pred emisijo avstrijskega posojila

London, 11. julija. n. Sinoči se je vršila konferenca upnikov, ki so pretresali pogoje za dovolitev avstrijskega posojila. Obrestna mera tega posojila je bila določena na 7%. To dejstvo bo imelo za posledico, da bo avstrijsko posojilo izdano po večjem tečaju ter da bo na ta način Avstrija dobila več denarja na razpolago. Najprej se je nameravalo posojilo izdati po tečaju 91—92%, včeraj pa je bilo sklenjeno, da bo posojilo izdano po 95—96%.

Predsednik mednarodne kontrolne komisije za avstrijsko posojilo pri Društvu narodov gosp. Alberti je sinoči odpoval v Pariz, da izposluje od francoske vlade ratifikacijo zastavnih pravic, nato pa odputuje v ponedeljek v London, kjer bo za tem končno podpisal sporazum ter emitirano avstrijsko posojilo.

Nemško posojilo Turčiji

Carigrad, 11. julija. n. Turški listi poročajo, da sta nemška koncerna Krupp in Henzel sklenila, Turčiji posoditi 40 milijonov Mark. Za ta denar bosta trdili dobavili turški državi material za gradnjo železnice.

Številne aretacije v Sofiji

Sofija, 11. julija. AA. Tu so bile izvršene številne aretacije sumljivih elementov, predvsem Makedoncev. Redarstvo je izvršilo aretacije po predmetu Sofije. Aretiranci bodo odstranili v njihove rojstne kraje.

Sovjeti uvajajo državno svinjerejo

Sedem milijonov prašičev na leto.

Moskva, 11. julija. AA. Komisar za poljedelstvo Cakovljevič je podal na kongresu komunistične stranke SSSR poročilo o novem pokretu za kolektivizacijo zemlje in o ostalih poljedelskih vprašanjih. V prvem delu svojega poročila navaja komisar podrobne podatke o porastu obdelane zemlje v zadnjem letu. Poljedelstvo v Sovjetski Rusiji naj reši sedaj tri glavna vprašanja: na prvem mestu je vprašanje pojačene pridelovanja industrijskih rastlin, nato sledi vprašanje, kako obnoviti živinorejo, in nazadnje gre za nadaljno konsolidacijo žitnega pridelka. Komisarjat za poljedelstvo namerava ustanoviti posebne farme za svinjerejo. Komisarjat računa, da bo mogel zrediti v enem letu polgred milijon svinj in da bo ta produkcija dosegla leta 1932/1933. sedem milijonov glav. Da se pomnoži v Sovjetski Rusiji konsum mesa za 200%, je treba nadalje razširiti produkcijo živalske hrane za 150%.

Izjava poslanika Nešić

Ankara, 11. julija. l. »Milliet«, turški ofcialni list prinaša izjavo našega ankarskega poslanika Nešića, ki je novinarjem sporočil, da je obiskal turškega zunanjega ministra v Ankari Tevika-Rudžibea. Prav rad bi dal novinarjem obširnejšo izjavo, vendar tega še ne more storiti, ker še ni izročil svojih poverljivih listin. To se ni moglo zgoditi zaradi zadnjih izjav o turško-jugoslovanskih odnosih. Poslanik Nešić namerava te dni odpotovati v Jugoslavijo na dopust. Meseca septembra se vrne in bo takrat izročil svoja poverljiva pisma predsedniku turške republike. Potem bo pa rad pripravljen dati novinarjem željeno izjavo.

Imenovanja

Beograd, 11. julija. l. Nj. Vel. kralj je na predlog vojnega ministra postavil za poveljnika pehote dunavske divizijske oblasti maršala dvor generalštabnega brigadnega generala Dimitrijevića R. Aleksandra, ki bo to službo opravljal poleg svojih dosedanjih rednih dolžnosti.

Za upravnika dunavskega intendantkega skladišča je postavljen intendantski major Janc A. Ivan, do sedaj intendant komande dunavske divizijske oblasti.

Beograd, 11. julija. l. Minister za socijalno politiko je postavil za uradnika zdravstvenega doma v Celju v III. kat. 2. skupini Alojzija Mramorja, upravnika bivšega invalidskega doma v Celju, po službeni potrebi.

Beograd, 11. julija. l. Ministrstvo trgovine in industrije je imenovalo za pripravnika kontrole meril 5. skupine II. kategorije pri državni kontroli meril in dragocenih kovin v Ljubljani g. Ljubomira Jelico.

Lombardna posojila pošne hranilnice

Beograd, 11. julija. AA. Včeraj je bila seja nadzornega odbora Pošne hranilnice. Na tej seji je upravni odbor Pošne hranilnice poročal, da je bil z ukazom Nj. Vel. kralja z dne 9. t. m. izpremenjen in izpopolnjen zakon o pošni hranilnici, čekovnem in virmanskem prometu, tako da se glasi sedaj čl. 8 točka 1.:

»da daje posojila proti založbi vrednostnih papirjev.«

Čl. 33, točka 25 pa se glasi: »lombardiranje vrednostnih papirjev.« Opiraje se na to je nadzorni odbor Pošne hranilnice sklenil, da bo Pošna hranilnica podeljevala lombardna posojila proti založbi delnic Narodne banke in sicer proti 7% nettoobrestim letno in po 6500 Din za vsako delnico.

Prosta učiteljska mesta v naši banovini

Beograd, 11. jul. l. Oddelek za ljudsko-šolski pouk pri ministru prosvete je objavil, da so od konca šolskega leta 1929—1930 prazna učiteljska mesta na naslednjih šolah Dravske banovine:

v brežiškem srezu: Brežice 2 učitelji, Rajhenburg 1 učitelj, Sevnica 4 učitelji;
v gornjegrajskem srezu: Gornji grad 1 učitelj in 1 učiteljica, Ljubno 1 učitelj in 1 učiteljica, Mozirje 1 učiteljica, Rečica 1 učitelj in 2 učiteljici, Kočevje 1 učitelj in 2 učiteljici;
v sodražičkem srezu: 1 učiteljica;
v konjiškem srezu: Vitanje 1 učitelj;
v kranskem srezu: po 1 učitelj v Jezerskem, Kranju, Škofji Loki, Trzinu in Veleosvem;
v krškem srezu: Kostanjevica 1 učitelj in 2 učiteljici, Krško 1 učitelj, Mokronog 1 učiteljica, Radeče 2 učitelja in 2 učiteljici;
v laškem srezu: Laško 1 učitelj in 1 učiteljica, Trbovlje 2 učitelja;
v litijem srezu: Litija 2 učitelja;
v ljubljanskem srezu: Ljubljana 3 učitelji in 5 učiteljic, Vrhnika 1 upravnik, 1 učitelj in 1 učiteljica;
v ljubotomskem srezu: Gornji grad 1 učiteljica, Ljutomer 2 učitelja;
v mariborskem srezu: Maribor 2 učitelja in 6 učiteljic, Sv. Lovrenc 1 učitelj, Podova 1 učiteljica, Sv. Lenart v Slov. gorah 1 učiteljica, Sv. Trojica v Slov. gorah 1 učiteljica;
v novomeškem srezu: Zušemberk 1 učitelj in 1 učiteljica;
v prevaljskem srezu: Marenberg 1 učitelj in 2 učiteljici, Muta 1 učiteljica;
v ptujskem srezu: Ptujška gora 2 učiteljici, Ptuj-okolica 1 učiteljica in 1 učitelj;
v radovljiškem srezu: Jesenice 1 učitelj in 2 učiteljici, Kropa 1 učiteljica;
v slovenjgraškem srezu: Slovenjgradec 1 učitelj, Šoštanj 1 učitelj, Velenje 1 učiteljica, Št. Ilj pod Turjakom 1 učitelj-upravitelj;
v srezu Šmarje pri Jelšah: Podsreda 1 učiteljica, Podčetrtek 1 učiteljica, Slivnica pri Celju 1 učitelj-upravitelj, Šmarje 2 učiteljici, Kozje 1 učiteljica;
v celjskem srezu: Celje 2 učitelja in 1 učiteljica, Šmartno v Rožni dolini 1 učiteljica, Vojnik 1 učitelj, Griže 1 učitelj, Braslovče in Sv. Jurij po 1 učitelj.

Prošnje za premestitev v omenjene kraje je treba poslati oddelku za ljudsko-šolski pouk na banovini.

Uradniške doklade

Beograd, 11. julija. l. Nj. Vel. kralj je podpisal zakon o posebnih dokladah na plače uradnikom ministrstva notranjih zadev. Uradniki bodo poleg svojih rednih dohodkov dobivali te doklade, kakor sledi: prvi pomočnik in pomočnik ministrstva ter pomočnik bana po 2000 Din; načelnik ministrstva notranjih zadev, načelnik generalnega inspektorata in načelniki upravnih oddelkov pri banskih upravah po 1500 Din; načelniki splošnih oddelkov pri banskih upravah in okrožni inspektorji po 1300 Din. — Te doklade se bodo pričele izplačevati s 1. avgustom 1930. leta. Z 31. julijem pa se ukinejo navedenim uradnikom vse druge dosedanje doklade.

Vremenska napoved

Dunaj, 11. julija. d. Vremenska napoved za soboto. Oblačno, od časa do časa deževno, zelo hladno.

Vprašanje združitve občin

* Objavljamo drugo mnenje glede združevanja občin z željo, da bi se to važno vprašanje z javno diskusijo tem bolje razčistilo, da dobimo tem bolj ustrezajoč nov občinski zakon. — Uredništvo.

Pod tem zaglavjem je prinesel »Jugoslovan« dne 2. t. m. članek, domnevam, da iz peresa odličnega upravnika na odgovornem mestu, kateri odločilno sodeluje pri novem obč. zakonu.

Nekatere pomisleke zoper nameravan preustroj naših občin je že avtor sam omenil v svojem članku.

So pa še tudi drugi važnejši pomisleki. Pred vsem se je bati velikih trajnih bremen, ki jih bodo morale nositi občine. Naj pokažem le na potrebne nove velike stavbe in njih zdrževanje; isto tako na plače in pokojnine občinskega osebja.

Nadalje na občutno otežkočenje občevarstva občanov z občinskimi uradom, do katerega bo posameznik moral hoditi včas po več ur, dočim je zdaj občanom ta urad blizu.

Pritrjujem pa gospodu avtorju, da zdajno oslovanje občin mnogokrat ni zadovoljivo. Toda veljavni občinski zakon ima sam določilo, s katerim se more nedostatkem od pomoči.

Obč. zakon namreč dopušča združitev več občin v skupno uradovanje. To je za naše razmere jako ugodno določilo, katero se še da primerno dopolniti in preurediti.

Pri nas je fara taka edinica, ki združuje po več občin, ki imajo mnogo kaj skupnega, pred vsem vse cerkvene in šolske zadeve. Ob delavnikih in nedeljah zahajajo ljudje k svojim cerkvam, ker tam slišijo najrazličnejša — večkrat jako važna uradna — oznanila, imajo opravila s šolo, z župnim uradom, v trgovinah, v gospodarskih zadevah, sprejemajo pošto itd.

V kraju cerkve je povsod dovolj inteligence (duhovščina, šola, navadno pošta in orožništvo, trgovci, mnogokrat upokojenci), ki bi bila zmožna opravljati za občine potrebne uradne posle. Vse občine ene fare bi si najele v kraju cerkve tajnika, ki bi pripravil vsa potrebna rešenja, katera bi župani ob priliki, ko pridejo ob enem ali drugem poslu v kraj cerkve, pregledali in podpisali. Od tajnika bi se moglo zahtevati, da se podvrže primernemu izpitu o sposobnosti za občinsko-uradne posle.

Plača takega tajnika bi neprimerno manj obremenila občine, nego bo jih nameravano povečanje občin. Mnogim upokojencem, ki zdaj težko shajajo s pičlo pokojnino, bil bi tak zaslužek jako dobro došel. Fara ima gledé cerkve, šole, pošte, prometa in marsikaterih naprav (n. pr. obč. tehtnice) skupne interese in na njenem središču bi naj bil nameščen občinski uradnik za občine cele fare. Tako ureditev bi bila najbolj naravna in bi vsakomur ugajala.

Nameravana spojitev več občin različnih far v eno občino je umetna tvorba, ki bo zadela na mnogo težkoč in medsebojnih nasprotstev med različnimi farami in šolskimi okolišji, občane pa bo — in to je za zdajne slabe čase silno važno — trajno težko obremenila.

Ne more in ne sme se tudi prezreti, koliko truda in stroškov bo zahteval ta preustroj občin v vsaj državi.

Fara in šolski okoliš imata navadno isti teritorij, tvorita naravno podlago za enotno občinsko upravo. Le izredno majhne fare bi se morebiti naj priključile sosedni fari. Še nekaj besedi v legitimacijo, da sem se oglasil v tej zadevi.

Pisec članka »predlog gledé razdelitve občin ptujskega okraja« v »Jugoslovanu«

z dne 6. julija sam pozivlja, naj se prizadeje oglašijo in povejo svoje misli. Imam v ptujskem okraju svojo domačijo in me torej neposredno zanima, kako se bo stvar uredila.

Gospod pisec predlaga n. pr., da bi se združilo pod imenom Sv. Vrban (ali Janežovci) 13 občin. Od teh spada 10 občin v faro in šolski okoliš Vurberk, Trnovska vas in Bišečki vrh pa v faro in šolski okoliš Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Gledé Vurberka mi razmere niso natančneje znane. V faro sv. Bolfenka pa spada razen občin Trnovska vas in Bišečki vrh še velika občina Biš sreza Maribor levi breg. O farnih in šolskih stvarih Sv. Bolfenka bo se torej razpravljalo v dveh občinah in na dveh srezkih poglavarstvih. Naravnost bi bilo, da obdrži fara in šola Sv. Vrban svojih 10 občin, Trnovska vas, Bišečki vrh in Biš pa ostanejo skupaj v fari in šoli Sv. Bolfenk.

Kratko: Fara in šolski okoliš bodita edina ali za združeno uradovanje vseh občin — občine ostanejo — ali pa za združitev vseh občin v eno občino — ena fara, ena šola, ena občina.

Dr. K-I Črmlenski.

Pomembna izjava nadškola dr. Bauer-ja

Iz Zagreba poročajo, da je na slavnostnem banketu ob priliki proslave proglasitve blažene dominikanske Hozane dal zagrebški nadškof dr. Bauer kot odgovor na pozdravni govor škola Uccellinija sledečo pomembno izjavo:

Duhovno enoto katolikov in pravoslavnikov smo dosegli samo z enotnostjo v religiji — blaženim proglašena Hozana je namreč pripadala obema verama.

Zaobljubil sem se, je rekel metropolit, služiti temu smotru in vsakdo naj mu služi na svojem mestu. Naš ideal je doživeti dobo, ko bo sleherni katoliški duhovnik lahko bral mašo povsod v vsaj državi in ko bodo dispenze za poroke med katoliki in pravoslavnicami nepotrebne. Naša država bo močna, ko bo ta ideal uresničen.

Pred desetletnico požiga tržaškega »Narodnega doma«

Predsinotnjim je prispel z avtomobilom iz Rima v Trst državni podtajnik v ministrskem predsedništvu Francesco Giunta. Tržaška lista ga pozdravljata kot starega voditelja tržaškega fašizma, s katerega imenom »so tesno spojene najlepše strani nacionalne obnove Julijske Benečije.« Takrat, pred desetimi leti, so fašistovski četniki požgali pod njegovim vodstvom tržaški »Narodni dom« in, ko je bil Giunta imenovan za državnega podtajnika, so italijanski listi ta požig z debelimi črkami označili kot njegovo veliko nacionalno zaslugu.

Včerajšnji »Piccolo« pravi med drugim: »V nedeljo 13. t. m. bo desetletnica požiga »Balkanaca«. Iz tistega plamena se je vzrastle ogenj zavednosti ljudi, ki so zahtevali glavarja, zmogljivega, da obnovi njihov nacionalizem.

»V nedeljo«, poroča tržaški list, »bodo stari stražarji-fašisti izročili svojemu voditelju in inspiratorju ploščo v spomin uničenja »Balkanaca«. Ta plošča poveljuje oni dan kot pričetek nove zgodovine, zgodovine tržaškega in julijsko-benečijskega fašizma.«

Fašistovski voditelj, ki je pred leti prišel v Trst iz Bologne, bo, kot javlja »Piccolo«, na nedeljskem zborovanju obujal svoje spomine.

»Popolo di Trieste« o Mali antanti

Ko da bi vedel, da ne bo nihče bral, je priobčil »Popolo di Trieste« s prav neznatnimi črkami članek o gospodarski Mali antanti. V naslovu imenuje to mednarodno gospodarsko ustanovo mrtvo rojeno dete. Tik pod njim pa govori člankar o sporazumih, ki so do pičice jasni in iz katerih se dajo razbrati tudi že njeni politični nameni.

Politično naj bi bilo v teh gospodarskih sporazumih to, da bi se z gospodarskimi uplivi privabila Avstrija, ki teži k Nemčiji, pod okrilje podonavske konfederacije. Seveda skuša člankar izključiti možnost tako velikega gospodarskega vpliva Male antante, da bi se to zares zgodilo.

Italijanski tisk o Briandovi spomenici

Ko je bil pred dnevi objavljen italijanski odgovor na predlog francoskega zunanjega ministra Brianda o panevropski uniji, so se oglasili tudi rimski listi s svojimi komentariji.

Tako pravi »Lavoro Fascista« med drugim: »Briand hoče s tem še enkrat prisiliti evropske države, da zajamčijo varnost Francije.«

»Ujedinjena Evropa in poleg nje nadaljevanje blazne tekme za premoč v orožju, to bi pomenilo prerani grob za slabotnejše narode, ki jih je zastopala svetovna vojna in mirovne pogodbe.«

Prav diametralno nasproten tem besedam je bil komentar istega lista, ko je poročal o kreditih rimske vlade, ki jih je ta odobrila po prelomu razorožitvenih pogajanj s Francijo za ojačenje italijanske vojne sile na morju in na kopnem.

»Giornale d'Italia« pa diplomatično izrablja načrt, ki ga je Briand predložil evropskim državam z dobro voljo, da bi služil utrditvi evropskega mira, ko pravi:

»Federativna evropska unija daje, kakor je povsem jasno, ljudem, ki jim je pri sreč »Anschluss«, nov argument za izvršitev svojih teženj. Če je evropska unija upravičena, je še vse bolj pravično, da se še prej združita dva neodvisna in suverena naroda, ki sta si tako identična.«

Boj za žetev v Rusiji

Kakor je nedvomna zmaga Stalina na kongresu komunistične stranke, tako pa je jasno, da Stalinova zmaga nič ne pomaga, če se ponesreči žetev. Ta je danes vprašanje vseh vprašanj in jedro vse boljševiške politike. Kajti če propade žetev, potem bo glad v mestih, potem je propadla petiletko in z njo tudi kolektivizacija vasi. Vsled tega so se po vseh komunističnih listih pojavili alarmantni naslovi: »Z boljševiškim tempom v žetevni kampanji« in slični. In v resnici so se boljševiški agitatorji razkopirali po vaseh, da agitirajo za čim večji donos žetve in da poskrbe za njen prevoz v skladišča. Uspeh vseh teh njihovih prizadevanj pa je minimalen, deloma zato, ker se vsi ti agitatorji naravnost izgube v obširni Rusiji, deloma pa vsled odpora kmetov in nespособnosti sovjetskega upravnega aparata.

Tako mora priznati moskovska »Pravda«, da dokazujejo prve vesti o žetvi, da so aprovičazijske organizacije začele žetevne kampanje prespale. Nikjer ni še niti načrtov, kako se naj žetvena kampanja izvede. Še manj pa so vse te organizacije pripravljene za pospešeno žetveno delo.

Iz voroneškega okraja poročajo, da so se mlatalnice in lokomobili pokvarili, ker manjka rezervnih delov. Najslabše vesti pa prihajajo iz bogate Sibirije, kjer je tudi odpor kmetov največji. Manjka zlasti primernih skladišč, vsled česar je resna nevarnost, da propade še ono žito, ki bi ga spravili skupaj boljševiški emisarji. Sovjeti hočejo zato žito takoj pre-

peljati v mesta, tu pa nastaja nova težava, ker primanjkuje prevoznih sredstev. V kolektivnih gospodarstvih primanjkuje konj, kulaki pa so velik del živine poklali, ker so se bali konfiskacije. Tako padajo boljševiki iz težave v težavo in boljševiški listi bijejo zato plat zvona, da treba takoj proglasiti aprovičazijsko mobilizacijo. Žetev mora izpasti dobro in če ni drugače, treba uporabiti vsa sredstva.

A tudi nasprotniki boljševikov niso nedelavni in povsod agitirajo proti žetveni kampanji. Tako se poroča iz minskega okraja, da pozivljajo nasprotniki kolektivizacije kmete, da izstopijo iz kolektivnih gospodarstev, ker so ta čisto nesposobna za dobro delo, kar so priprave za žetev jasno pokazale. Enaka agitacija se vodi tudi ob vsej Volgi.

Zopet se giblje ruska vas, ki brani svojo zemljo pred generalnim naskokom Stalina. Leta 1917. je ruski kmet zagrabil rusko zemljo na povelje boljševikov v svojo oblast, leta 1930. pa brani to zemljo pred boljševiki. Vse kaže, da ne bo ruski kmet sedaj prav nič manj uspešno branil svojo zemljo, kakor leta 1917.

Malomeščanska mentaliteta in nacionalne intrige

Maribor, 11. julija.

Iz zgodovine preteklih in polpreteklih časov poznamo nešteto slučajev, ko so se mali in starokopitni ljudje krčevito borili proti vsake-mu napredku. Bili so proti gradnji železnice, tramvajev, da celo proti bolnicam in sličnim ustanovam. Razvoj napredka je šel preko njih, vendar so često veliko škodovali in zagrešili, kar se še dandanes ne da popraviti. In čudno, vse izkušnje prošlosti niso pri nekaterih naših sodobnikih ničesar pomagale; ostali so mali, ozkorski ljudje z malomeščansko mentaliteto, ki žaluje za vsako staro idilo in ji je za vsak napredek škoda denarja, naporov itd.

Takih ljudi imamo vse polno tudi v Mariboru in, kjerkoli se pojavi kak napredek, povsod skritizirajo vse do samega temelja. Tako je bilo z vzpenjačo na Pohorje, ki se samo zaradi tega še ni pričela graditi, s kopališčem na Mariborskem otoku, s plovbo po Dravi, in tako je tudi s projektom velikega modernega hotela na Mariborskem otoku. O kopališču razširjajo nespametnejše vesti in kritizirajo vsako malenkost, kakor da takih malenkosti po drugih kopališčih ne bi bilo. O brodu »Maribor« trdijo in celo pišejo, da je voznja na njem negotova, kakor da bi bilo voziti se na otok z mestnimi avtobusi ali celo tudi s kolesi bolj varno! Po mišljenju teh ljudi bi bilo menda sploh najboljše, da bi zavrgli vsa moderna prometna sredstva in pričeli zopet hoditi samo peš, kakor v prastarih časih.

Gonja proti Dravski plovbi in hotelu na Mariborskem otoku ima pa še drugo, vse bolj žalostno ozadije. Naperjena je namenoma proti podjetnemu Amerikancu, ki snuje velike projekte, katere bi morala vsa javnost podpirati, in sicer s strani peščice naših nemških someščanov, s katerimi je iz vzrokov, ki jih tu, žal, ne moremo nevesti, prekinil vse stike in se odločil, da bo odslej dalje delal samo s Slovenci. Še bolj žalostno pa je, da so za svoje temne namene pridobili tudi med Slovenci zaslepljene pomočnike. Toda razvoja ne bodo preprečili, prej se bodo sami vjeli v svoje mreže, in potem bo naša javnost izvedela marsikatero skrivnost iz tistih kulis, ki so bile doslej strogo zastrte s tajno previdnosti.

Napredek Maribora je v prometu, tudi onem po Dravi, v kopališču na Mariborskem otoku in v projektiranem hotelu, ki bo iz njega napravil prvovrstno letovišče, v vzpenjači na Pohorje in v drugih sličnih ustanovah in napravah. Kdor dela proti uresnitvi teh načrtov, kdor z nepotrebno kritiko ovira njihov razvoj, pa naj dela to že iz ozkogrudnosti svoje malomeščanske mentalitete ali iz nacionalnega intrigantstva, je proti napredku, razvoju in bodočnosti slovenskega in jugoslovanskega Maribora.

Kultura

Max Reinhardt o potujočem gledališču

Ob zaključku sezone je Max Reinhardt podal novinarjem zanimivo izjavo o pereh vprašanjih modernega gledališča in je med drugim dejal:

»Zame je važnejša kvalitativna kakor materialna kriza današnjega gledališča. Kaj pomeni Amerika, da njena gledališča v blagajnah cveto, če pa strašni mediokritizem pisateljev in igralcev na odru spravlja inteligentnega gledalca v obup. Jaz sem prepričan, da bodo mogla to vprašanje rešiti samo potujoča gledališča.«

Zakaj? Prvič zato, ker potujoči igralec ne zavisi samo od enega občinstva. Različno, vsak dan novo občinstvo z novim temperamentom, novo kulturo, novimi navadami, moralo in nazori o umetnosti — sili igralca k razmišljanju. Tako ima silno mnogo izkušenj in vedno izbere novo, ostri svoj kritizem in nazadnje najde zlato sredo, da potem splošno ugaia. Dokoplje se do neke ne mehane, temveč razumne elastičnosti prvega reda. Na potovanjih je prisiljen, da temeljito študira svoje komade in vloge — z ozirom na kraj, v katerem igra. Na ta način pronikne v bistvo vloge in igre.

Druge so koristi, ki jih je potujoči igralec deležen v tehničnem smislu. Jaz vem, da je ta igralec vedno najboljši kandidat, kadar iščem novega človeka za svoje gledališče. Po-

tujoči igralec, ki je idealist in igralec po naključju, ne pa po karieri, se v svojem provincialnem krogu peha z vsem: on prevaja, obdeluje in predeluje komade, vadi, dela osnutke za kostume in jih šiva, dela načrte za kulise in jih slika, gradi, skrbi za glasbo in komponira, vodi blagajno in knjigovodstvo, gre v stiski za biljeterja — tako postane vsestranski, izkušen, za vse uporaben človek, ki pa je vrhu tega na umetniškem nivoju, ima razvit okus in dobro pozna občinstvo. Potujoči igralec mi je pa še najbolj všeč, ker mu je vse tako zares, dočim so stalni igralci včasih bolj uradniki kakor umetniki. Jaz bom vedno forsiral potujočega igralca, zahteval bom in sam bom dajal subvencije dobrim potujočim družinam, ker se zavedam, da smo tudi mi nastali iz takih potujočih družin, da so one ustvarile odrsko kulturo in pomladile naš jezik in dikiro s svojimi jezikovnimi izkušnjami v srcu zemlje, ki daje jezik. In jaz vam pravim, potujoča gledališča bodo spet imela bodočnost. Zvočni film bo segnal gledališča v slepo ulico, potovatni bodo morala, če se bodo hotela rešiti, na ta način pa bodo morala dvigniti nivo igralcev, trupe, iger in gledališča sploh. Ko se bo gledališče tako očistilo, bo spet tako močno, da bo toliko tudi zvočni film in da bo svetu vrnilo tisti sijajni teater sigurnega napredka. Za to sem zvočnemu filmu hvaležen. On je bič, ki žene gledališko umetnost na pravo pot in jo bo rešil kiča, mehaničnega igralca-birokrata in operetno-serijalne psevdoklasike.«

Zenski svet. 7. številka te najbolj čitane in priljubljene ženske revije prinaša to vsebino: Obrazi in duše: Marija Curie-Skłodowska. — (Fr. Mohoričeva): Gospa Marina. — Nadaljevanje. — (Anka Nikoličeva): Rože pojo. — Pesem. — (Ksaver Meško): Stritarjeva pisma Lujzi Pesjakovi. — Nadaljevanje. — (Obj.: Avg. Pirjevec): Ljubez. — (F. Šaljapin): Iz cikla »Brezvretje«. — Pesem. — (Miran Jarc): Domovina draga. — (Lea Faturjeva): Gorjancem. — Pesem. — (Franja Deklevova): V Parizu. — Nadaljevanje. — (Milica Schauptova): VIII. kongres mednarodne ženske zveze na Dunaju. — (Vida P.): Zenska vzgoja in izobrazba. — (Marjana Zeljeznova-Kokalj): Odkrita beseda. — (Marica Bartolova): Izvestja: Po ženskem svetu. — Materinstvo. — Higijena. — Gospodinjstvo. — Kuhinja. — Modna priloga. — Krojna pola. — Novo opremo lista je priredil akad. slikar Mirko Šubic. — »Zenski svet« izhaja vsak mesec v Ljubljani. Letna naročnina 64 dinarjev in se naroča v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 12.

Radniška zaštita. Ta veliki socialno-politični mesečnik, ki ga izdaja zagrebški Osrednji urad za zavarovanje delavcev, prinaša v svoji 7. številki med drugim aktualne članke: o zavarovanju obrtnikov, o zdravstveni, zavarovalni in sodni praksi, o stanju zavarovanja v Angliji, Belgiji, sovjetski Rusiji in Danski itd. Dva članka sta slovenskega avtorja dr. E. G.: O delovnih pogodbah z delavci na Poljskem in O ustroju avstrijskih delojemalskih zbornic. List ima poleg tega obsežen uradni del, ki so mu priključene pregledne in poučne tabele o prometu beograjske, zagrebške in ljubljanske Borze dela.

Uspeh jugoslovanske kiparke v Parizu. V salonu neodvisnih francoskih umetnikov v Parizu je Rajka Mercep iz Sarajeva razstavila

dva svja kipa (Begunec iz Azije in Princeza Karagjorgjevič), s katerima je vzbudila splošno pozornost. Kritika pravi, da je po razstavljenih delih upravičeno pričakovanje, da bo mlada umetnica dala še veliko stvari.

Nova operna zvezda. V pariški Opéra comique je pred kratkim mlad tenorist Jean Anzani s svojim nastopom dosegel izredno viharan uspeh. Pel je Cavaradossija v »Tosci«. Anzani je bil doslej natak v neki restavraciji in vsa njegova pevška šola so bile gramofonske plošče, dokler ga ni nedavno nekdo iz vodstva komične opere odkril.

Kako živi in dela sodoben pisatelj. Ko se je znana nemška revija »Die literarische Welt« nedavno obrnila na vrsto nemških pisateljev z vprašanjem, ali jim potovanja po svetu prinašajo kaj tvojnih vtisov, je Joseph Roth, ki je brez dvoma eden najmočnejših predstavnikov mlade nemške proze, odgovoril z izjavo, ki je preznačilna za duha in življenjsko razpoloženje modernega pisatelja: »Jaz sem neprestano na potu. Vse svoje knjige sem pisal po hotelskih sobah. Jaz mislim, da ne bi mogel pisati, če bi imel stalen dom. Eno najboljših Rothovih del ima naslov: »Flucht ohne Ende«.

Studentje nekdanj in sedaj. Berlinska Ufa pripravlja nov zvočni film iz študentovskega življenja v Heidelbergu, za katerega je zaprosila tudi heidelberške študente za sodelovanje. Predstojništvo študentov pa je odgovorilo: »Večina dijaštva odbija, da bi sodelovala pri filmu, ki študenta ne kaže takšnega, kakršni je v resnici. Resnični tip študenta ni več tisti, ki ga bo film kazal pri jedi, pijači in ljubezni, temveč študent, ki si mora s trdim delom služiti svoj študij. Če bi smel film, ki bi kazal tega delovnega študenta bi vanj bili radevolje na razpolago.«

Dnevne vesti

— **Napredovanje v finančni službi.** Finančni tajnik g. Emil Kandare pri dravski finančni direkciji je napredoval v višjega finančnega tajnika.

— **Dva odvetnika.** Včeraj sta pri ljubljanskem višjem sodišču napravila odvetniški izpit gg. dr. Franc Zorc in dr. Miha Krek.

— **Zakoni o pravnih in finančnih konvencijah.** »Službene Novine« objavljajo: zakon o konvenciji med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Madjarsko o izročitvi zločincev in medsebojni pomoči v sodno-kazenskih zadevah. Ta konvencija je bila sklenjena v Beogradu 22. februarja 1928, ratificirana pa v Budimpešti 26. junija 1930. leta, dalje zakon o sporazumu glede ureditve vojnega dolga Jugoslavije napram Franciji. Ta sporazum je bil med našo in Francosko državo sklenjen 20. januarja 1930. leta v Haagu.

— **Otvoritev telefona v Mirni peti.** Pri pošti Mirna peč na Dolenjskem je otvorjena brzjavna in telefonska služba.

— **Prav lep naris Karavank.** Podružnica SPD v Trzinu je izdala in založila prav lepe naris Karavank v sektorju Trziča. Veliki naris stane 80 Din, a mali 5 Din. Ljubiteljem naših planin in turistom priporočamo, naj si nabavijo ta naris, ker se bodo z njim lahko pravilno orien-irali v planinah.

— **Bolgarska — inštruktor Albanije.** Zofijski listi poročajo, da je bolgarska vlada poslala na zahtevo albanske vlade v Albanijo tri strokovnjake za davčno stroko, da bi uredili davčni sistem v Albaniji. Strokovnjaki so se mudili v Albaniji samo mesec dni, pa je bila albanska vlada z njimi nenavadno zadovoljna. Zato bo prosila Bolgarijo za strokovnjake-instruktorje tudi še za druge panoge državne administracije.

— **Italijanska propaganda.** V Budimpešti je začel izhajati italijanski tednik, ki ima namen postati »Glasnik političnih, gospodarskih in kulturnih interesov Italije v podonavski Evropi«. Časnik izdaja družba »Stadium« in mu je ime »Corriere Danubiano«.

— **Sprejemni pogoji za banovinsko kmetijsko šolo v Sv. Juriju ob j. ž.** Novo šolsko leto 1930-1931. se začne početkom oktobra ter traja polnih 12 mesecev. Sprejme se 34 gojencev in sicer v prvi vrsti le kmečki sinovi, za katere se predvideva, da ostanejo na kmetijah kot bodoči gospodarji. Prosilci morajo biti telesno in duševno zdravi, od 16 do 20 let stari, le izjemoma se sprejme tudi par starejših prosilcev, ako se predvideva posebna marljivost in discipliniranost. Prosilci morajo imeti vsaj 4 razrede osnovne šole, le iz krajev z manj razredi se sprejemajo tudi drugi, uprava se pa ob vstopu s kratkim izpitom iz čitanja, pisanja in računstva prepriča, da-li je prosilec zmožen slediti pouku. Ob vstopu v zavod preišče sprejete zavodni zdravnik, zato se zdravniškega spričevala direktno ne zahteva. Vsi gojenci stanujejo v internatu. Mesečna oskrbnina bo predvideno Din 150.—. Sinovom gospodarsko šibkejših posestnikov se dovoli delni ali celotni popust oskrbnine. Lastnoročno spisano prošnjo, kolikovo s kolkom 5 Din in s priloženimi 20 Din za rešitev, je vložiti na upravo zavoda najkasneje do konca avgusta. V prošnji naj se navede tudi velikost posestva staršev ter priloži: krstni list, domovnica, zadnje šolsko izpričevalo, navedeno spričevalo, obveza staršev, da bodo krili stroške. Oni pa, ki prosijo za celotno ali polovično oprostitvev oskrbovalnine, naj prilože tudi davčno ali občinsko potrdilo glede višine letnih davkov in gospodarskega stanja ter obvezo, da ostane sin po študiju doma. Zavod ima v prvi vrsti živinorejsko-poljedelski tip, zato je zlasti primeren za kmetijske sinove iz živinorejskih krajev banovine. Vse korporacije, zlasti učiteljsvo se naproša, da opozore primerne fante na ta razpis, posebno v krajih, kjer je še malo absolventov. O sprejemu se obveste prosilci pismeno. Sprejeti morajo imeti s seboj: potrebno praznično in delavno obleko, vsaj 4 pare telesnega perila, vsaj 2 para čevljev, 4 pare nogavic, 2 para rjuh, 1 zimsko odejo ter tekoče potrebščine: brisače, krtače, nočne copate, zobno krtačico itd. — Uprava Kmetijske šole.

— **Obvestilo.** G. francoski konzul in g. predsednik Francoskega instituta v Ljubljani bosta v ponedeljek 14. julija t. l. ob 10. uri položila cvetje pri spomeniku Ilirije in pred kipom pesnika Vodnika. — Receptija na konzulatu bo od 11. do 12. ure.

— **Brezplačno seme lanu.** Za strniščno setev je še na razpolago nekaj brezplačnega semena pernavskega (ruskega) lanu. Proti plačilu režijskih stroškov ga kmetovalci lahko prevzamejo v skladišču kmetijske podružnice v Murski Soboti.

— **Vreme.** Dunajska vremenska napoved je za včeraj napovedala spremenljivo vreme. V Dravski banovini je bilo včeraj sprva jasno, a pozneje deževno. Bilo je močno oblačno v vsej Dravski banovini, dočim v ostalih pokrajinah od 1 do 5. Barometer pada, pravtako tudi termometer. Barometer je včeraj ob 7. uri kazal: Ljubljana 757.7, Maribor 757.5, Zagreb 756.9, Beograd 756.3, Sarajevo 758.2, Split 756.3, Vis 755.3. Temperatura je ob 7. uri znašala: Ljubljana 16.4, Maribor 15, Zagreb 17, Beograd 21, Sarajevo 14, Split 23, Vis 19. Splošno je bilo mirno. Relativna vlaga v naši kraljevini znašala od 55 do 85%. V Ljublj. ni je bila relativna vlaga 85%, v Mariboru 80%. Najvišja temperatura je bila včeraj v Ljubljani 17.2 C, a najnižja 16 C. Od četrka do petka jutraj je padlo v Ljubljani dežja za 4 mm, v Mariboru pa 5 mm.

— **Dobro obljubeno pokopališče.** Od 7. novembra 1876. do 30. junija t. l. so pokopali na zagrebškem centralnem pokopališču Mirogoju 105.311 mrtvecev.

— **Potres v Zagrebu.** Seizmografi potresne opazovalnice na Griču v Zagrebu so v sredo zaznamovali zjutraj lokalni majhen potres z epicentrom samo 20 km od Zagreba. V hišah so potres čutili.

— **Velik vlom v Hošnici pri Poljčanah.** Kakor poroča orožniška postaja v Poljčanah, je bilo nedavno vlomljeno v hišo posestnika Janeza Kavklerja v Hošnici št. 37. Vlomilec je odnesel hranilno knjižico Konsumnega društva v Peklu z vlogo 4000 Din ter razno blago v skupni vrednosti 200 Din. Nadaljne poizvedbe so dognale, da je neznan vlomilec dvignil na hranilno knjižico pri nekem društvu v Ljubljani 2600 Din in sicer na ime Stanka Lovčarja iz Celja.

— **Prehitro se je obesil.** Iz Žitkovca poročajo, da se je obesil neki Najdan Milojković, šofer, star 24 let. Z družino je živel v veliki bedi, ki je bila najbrž vzrok njegovega obupnega dejanja. Ko je bil šofer že mrtev, so pa sporočili njegovi ženi, da je zadel s srečko dobitke Din 10.000.—. Nesrečni šofer se je torej obesil prehitro, oziroma banka ga je prepozno obvestila o sreči, ki ga je doletela, kar je bilo za Milojkovića usodno.

Novo!

Turistovska karta Karavank

Velika izdaja za hotele, šole i. t. d.
Din 80.—

Ročna izdaja Din 5.—

Naročila: Podružnica S. P. D. — Trzič

Novo!

Ljubljana

■ **Usoda Wolfa Luckmanna.** Dne 28. junija je odšel iz Ljubljane v planine g. Wolf Luckmann, kartograf ljubljanske univerze in slušatelj filozofske fakultete. Iz Vrat je nameraval delati krajše izlete v okolico in fotografirati najlepše dele planin. V soboto na Vidov dan so ga še videli zadnjič v lovski koči v Vratih, odkoder je krenil na Jezera. Ker ga 2. julija, kakor je obljubil doma, le ni bilo v Ljubljano, so v soboto organizirali rešilno ekspedicijo, da poišče pogrešanega turista. Iskanje je bilo zelo težavno, ker nihče ni vedel, kje je pravzaprav Luckmann ostal. Ekspedicija se je morala cepiti, vrnila se je pa po težavnem iskanju v vsej okolici brez uspeha. — V nedeljo, dne 6. julija je prišla ekspedicija v Aljažev dom, v ponedeljek je pa ločena v skupine preiskala nižje lege pod Pečmi in ob Brinovce glave do Peričnika. Sredi poti je Pavel Luckmann, brat pogrešanega Luckmanna, opazil pred skalnato votlino razboješen nogavice. Preiskali so votlino in našli Luckmannovo obleko in provijant. Luckmann je prebil eno ali dve noči v votlini, ko je pa odšel morda na izvide v okolico, se je ponesrečil; z največjo verjetnostjo kažejo vsi znaki, da ni več pri življenju, kako je pa prišel obenj, še ni mogoče ugotoviti. Predvčerajšnjim je odšla ekspedicija zopet na Triglavsko pogorje, odkoder se pa še ni vrnila.

■ **Javno stenografično tekmovanje** prireditel Christofov zavod v svojih šolskih prostorih na Domobranski cesti št. 7 prihodnji tork, dne 15. t. m. ob 8. uri zjutraj. K tej tekmi se vljudo vabijo starejši gojenci ter vsi, ki se zanimajo za stenografijo. Vstop prost!

■ **Naval v bolnico.** Do včeraj popoldne je bilo v ljubljansko javno bolnico sprejetih letos 9800 bolnikov. Nekateri oddelki so z bolniki prenapolnjeni.

■ **Kaj vse Ljubljanci izgubljajo.** Zanimivo je, da so Ljubljanci v drugi polovici junija izgubili prav malo denarja. V prvi polovici so izgubili okoli 5000 Din, dočim v drugi polovici samo 953 Din. Izgubljene so bile dalje 4 zlate zapeljivke, poselska knjižica, ženska obleka in še mnoge druge manjvredne stvari, kakor dokumenti in papirji.

■ **Najdeno kolo.** Na Draveljski gmajni med Kosezami in Dravljami je bilo pred dnevi najdeno kolo znamke »Tribuna«. Kolo je črno pleskano, z navzgor vpognjeno balanco brez ročaja. Kolo je bilo najbrže kje ukradeno, a ga tat ni mogel prodati.

■ **Storija o piščancih.** Na pobočju lepega Golovca so se pasli piščanci posestnice Angele Stepić iz Hradskega vasi. Na Golovec je hodila pohajkovat mlada Magdalena, ki je doma tam iz kočevskih hribov in je sovražnica poštenega dela. Ogledovala je dobro rejeno piščance in jih je v nekaj dneh znala zvabiti k sebi. Privoščila si je s svojim znancom dobro kosilo. Stepićevi je ukradla kar 11 piščancev, ki so bili vredni 250 Din. Magdalena se nahaja že v zaporu, ker se nora zadovoljiti z ričetom, požira danes sline po piščancih.

■ **Policijska kronika.** Policijski raport navaja, da so bile včeraj policijski upravi prijavljene 3 tatvine, 3 osebe zaradi kaljenja nočnega miru, prekrščenje policijske ure, 5 kr-

štev naredb, o odpiranju in zapiranju trgovin, 2 pregreška cestnopolicijskega reda in 4 pregreški avtopredpisov.

■ **Tatvina ure.** Pri stavbeniku Battelinu zaposlenemu zidarju Janezu Sadušku je nekdo ukradel 150 Din vredno žepno uro.

■ **Aretacije.** Včeraj sta bila aretirana dva moška zaradi večjih deliktov. Prvi je bil na policijo priveden Vilko S., ki se je izdajal za zdravnika, a drugi neki M., osumljen večjega ropa.

Maribor

m Ustanovitev Sokola na Podbrežju. V svrhu ustanovitve sokolskega društva na Podbrežju pri Mariboru sklicuje pripravljalni odbor za ponedeljek 14. t. m., ob 20. uri v gostilni Štok na Podbrežju vse somišljenike iz Podbrežja in Dev. Marije v Brezju na sestanek.

m Konstituiranje okrajnega kmetijskega odbora za Maribor, levi breg. V petek se je vršila v dvorani okrajnega cestnega odbora prva seja okrajnega kmetijskega odbora za Maribor, levi breg. Sestanek je otvoril sreski načelnik dr. Marko Ipavc, navzoči pa so bili policijski referent banske uprave. Za predsednika je bil soglasno izvoljen g. Alojzij Šiker, župan pri Sv. Marjeti. V banski kmetijski svet pa so bili izbrani: g. Ljudevit Pljanec, župan pri Sv. Antonu, g. Ivan Urban, župan v Selnici ob Dravi, za namestnika g. Anton Roškar, veleposestnik pri Sv. Jakobu. V ožji kmetijski okrajni odbor so bili izvoljeni soglasno: gg. Alojzij Šiker, župan pri Sv. Marjeti, Ivan Janžekovič, veleposestnik in ekonom v Lajterspergu, Mirko Rautman, veleposestnik v Št. Ilju, Ivan Muršek, veleposestnik pri Sv. Lenartu in Valentin Klemenčič, posestnik pri Sv. Trojici.

m Prvi jubilej Slovenskega lovškega društva v Mariboru. Tukajšnja podružnica SLD bo jutri v nedeljo slovesno proslavila 10letnico svojega obstoja z zborovanjem, streljanjem in popoldansko veselico pri »Lipici« v Radvanju.

m Igralka Kraljeva v smrtni nevarnosti. Članica tukajšnjega gledališča, znana umetnica gđ. Elvira Kraljeva, bi bila v nekem kopališču v Dalmaciji, kjer se mudi na počitnicah, te dni kmalu utonila. Že v poslednjem trenutku so jo sokopalki rešili in ji nudili prvo pomoč.

m Program proslave 25-letnice gasilskega društva na Podbrežju. Gasilsko društvo na Podbrežju bo proslavilo svojo 25-letnico po sledečem programu: V soboto zvečer bo bakljada po občini, v nedeljo 13. t. m. pa bo ob 13.30 od Dravi blagoslovljena brizgalnica. Nato bo vaja in končno odhod na vrt gostilne Rojko, kjer bo slavnostna veselica.

m Borza dela rabi: 10 hlapcev, 4 viničarje, 1 fotografa, 1 šoferja, 1 gaterista, 1 kovača, 1 kurjača, 3 sodarje, 1 kolarja, 6 pastirjev, več obrtniških vajencev, 10 kuharic, 5 sobanic, 4 vzgojiteljice, 1 vzgojiteljico, ki zna igrati na klavir, 20 služkinj in 1 vajenka k šivilji.

m Potreba telefonov. V interesu tujkega prometa bi bilo, da bi se čimprej opremili s telefonom aerodrom na Teznu, Mariborska koča in Ruška koča na Pohorju. Mislamo, da bi bil telefon potreben tudi oskrbnikom in onim letoviščarjem, ki se dlje časa mudijo na Pohorju.

m Mariborska plovba. V tukajšnji »Volksstimme« je te dni izšel članek o Mariborski plovbi in njenem motornem brodu »Mariborec«, ki je bil očitno napisan z namenom, škodovati mlademu podjetju, aludirajoč na negotovost vožnje itd. K temu smo naprošeni da ugotovimo, da je brod zgradilo podjetje, ki ima dolgoletne izkušnje, da ga je pred pričetkom obratovanja pregledala posebna komisija banske uprave, da so stalno na njem rešilni pasovi in da so tako brod kakor potniki že od početka zavarovani pri neki domači slovenski zavarovalni družbi. O eventualnostih, o katerih je v članku govora, bi pa bilo škoda izgubljati besede, ker se človek lahko ponesreči, tudi če hodi peš.

m Pregled motornih vozil. Predstojništvo mestne policije je z ozirom na številne nesreče, ki so se dogodile v zadnjem času in ki so jih po večini zakrivila vozila brez šoferskega izpita, odredila, da se počenši s 16. t. m. ponovno in najstrožje pregledajo motorna vozila. Kontrola bo tako stroga, da bo vsako vtihapljenje voznikov brez izpita v seznam voznih upravičencev nemogoče.

m Prepovedana manifestacija. Tukajšnje delavstvo bivše socialistične stranke je povabilo za danes v soboto iz Grada večje število tamkajšnjih socialističnih voditeljev in pristavev ter članov društva »Kinderfreunde« na izlet v Maribor in na Pohorje, kjer so bile projektirane razne manifestacije, prireditve in zabave. Ker pa je pri nas vsako strankarsko udejstvovanje zabranjeno, je politična oblast prepovedala tudi za danes, jutri in v ponedeljek nameravane socialistične manifestacije in prireditve in svetovala, naj bi v interesu reda in varnosti izostal sploh tudi izlet sam.

m Dež. Kljub zadnjim nevihtam se je v mariborski okolici, posebno po Dravski dolini in po Dravskem polju čutil usodni vpliv suše. Nebo je bilo že ves teden več ali manj zasto z oblaki in tudi temperatura je znatno padla, dež pa je pričel rostiti šele v petek zjutraj in je padal potem skoraj brez presledka ves dan. Napravil je neprecenljivo korist. Vse si je zopet opomoglo in dobilo lepo zeleno barvo.

m Konjski repi. Nedavno je tukajšnja policija ustavila nekega moškega, ki je nosil v nahrbtniku kokoši in več konjskih repov. Takrat ni bilo mogoče dognati, kje je možakar to kramo dobil, čeprav se je takoj sumilo, da je blago ukradeno. Sedaj je pa javila orožniška postaja v Gornji Kungoti, da je letos v aprilu neznan

tat porezal repe konjem dveh posestnikov v Dobrenjah ter jima tako napravil 500 Din škode. Polcija je sedaj uvedla poizvedovanje, če je ustavljeni možakar identičen s tatom v Dobrenjah.

m Dvoje koles v enem dnevu. Četrtek je bil zopet dan tatov koles. Krog pol 12. ure so odpeljali iz veže okrožnega sodišča 1000 Din vredno kolo posestniku Francu Santlu, krog polneva pa iz veže Mestne hranilnice tukajšnjemu industrijalcu Vilku Apihu. Tudi to je bilo vredno 1000 Din.

m Iz policijske kronike. Aretiranih je bilo v četrtek 5 oseb: 1 radi beračenja, 1 radi poskušane poljufije, 1 radi prepovedanega povratka, 1 radi vlačuganja in 1 radi pijanosti. Prijav je bilo 12, poročil 5.

m Tatvina loja. Tukajšnji mesar g. J. Kirbiš je v poslednjem času večkrat opazil, da mu izginja iz mesnice in klavnice loj, zmanjkalo pa mu je baje tudi mesa. Te dni je pa bil aretiran stari znanec policije Franc I., ko je v neki tukajšnji tovarni za mlo ponujal loj v nakup in je izpovedal, da sta mu ga dajala pomočnika R. T. in P. S. Tako je prišla vsa zadeva na dan, koliko škode je trojica napravila mojstru, pa se še ni moglo točno ugotoviti. Mesar trdi, da je bilo ukradeno blago vredno okrog 5000 Din. Z zadevo se sedaj bavi sodišče.

m Mladi nepridiprav. V četrtek dopoldne je policija oddala očetu 17-letnega mesarskega vajenca Romana Brezočnika. Zvečer pa mu je že spet ukradla večjo vsoto denarja in pobegnil z doma.

m V prislino delavnico so oddali v petek Marijo Mohorko, ki je bila neštetokrat kaznovana radi vlačugarstva in silih deliktov.

m Naznačenje prihoda in odhoda vlakov. Svoječasno je bila na tukajšnjem glavnem kolodvoru izvešana deska, na kateri so bili vidno in pregledno označeni vsi prihodi in odhodi vlakov, kakor je to v navadi še vedno v Ljubljani, Zagrebu in drugod. Pozneje je pa ta deska nenadoma izginila in je ni več, v interesu potnikov in prometa bi pa bilo, da se zopet postavi na staro mesto.

m Izpred sodišča. Pred senatom trojice tukajšnje okrožnega sodišča, ki so ga tvorili v. d. sv. Guzelj, d. sv. dr. Lešnik in okr. sodnik Kolšek, se je v petek dopoldne zagovarjal Andrej Kurbus iz Kraljevcev pri Sv. Juriju ob Ščavnici, ki je bil obtožen, da je 13. aprila t. l. zažgal hišo, v kateri je stanoval. Obtoženec, katerega je zagovarjal odvetnik dr. Ferdo Lašič, je dejanje takoj priznal, pri zaslišanju pa se je obnašal tako, da je sam državni tožilec gospod dr. Hojnik zdvomil nad njegovim duševnim stanjem in predlagal, da ga preišče psihiater. Senat je predlogu ugodil in razpravo odgodil.

Celje

* **Diplomatski izpit** je napravil na visoki šoli za svetovno trgovino na Dunaju g. Konrad Javoršek z Gomiljskega. Cestitamo!

* **Imenovanje na rudarski šoli v Celju.** G. dr. inž. kemije Viktor Jeločnik je bil od ministra za šume in rudnike imenovan za profesorja na rudarski šoli v Celju.

* **Nezgoda na otroškem igrišču v mestnem parku.** V četrtek popoldan se je igrala 9letna Erika Hribernikova na novo postavljeni gugalnici v mestnem parku. Ko je gugalnico pogrnala, je zdrknila z droga in tako nesrečno padla na tla, da si je zlomila nogo, povrh pa je še dobila poškodbe na glavi. Prepeljali so jo z avtomobilom v celjsko bolnico. Nesreča se je zgodila radi tega, ker je bilo istočasno več otrok na gugalnici. Starši naj ne pustijo otrok brez nadzorstva tudi v mestnem parku ne, kajti že številni avtomobili, ki vozijo skozi park predstavljajo veliko nevarnost za otroke.

* **Z zločljivim čolnom od Celja do Turn Severina.** V četrtek popoldne je prišel z vlakom v Celje g. Rudolf Ulehla, postajenačelnik v Trenčinu na Češkoslovaškem, v spremstvu svoje prijateljke g. Jana Vrbiškega. S seboj sta prinesla zločljiv gumijast čoln, ki sta ga pod kapucinskim mostom sestavila in odplula z njim v Zagreb, odkoder se bosta peljala naprej do Beograda, od tam pa po Donavi do Turn Severina. Vrnila pa se bosta z železnico.

Prevalje

Konja so ukradli neznan tatovi v noči od 9. na 10. julija t. l. Antonu Rancu v Prevaljah. Vse sledi vodijo preko komaj pičlo uro oddaljene drž. meje v Avstrijo. Orožništvo je pridno na sledu.

Trbovlje

Javni nastop tukajšnjega Sokolskega društva: Tukajšnje Sokolsko društvo bo imelo v nedeljo, dne 13. t. m. ob 15. uri svoj glavni letni telovadni nastop. Društvo se za prireditve pridno pripravlja. Posamezne grupe članov, članice in naraščaja se vsak večer pridno vadijo, na veseljem prostoru pa gradijo člani šotore in druge priprave za veselico, ki se bo vršila po končanem nastopu. Pri prireditvi bo igrala tukajšnja godba. Kakor vsako leto, tako bo tudi letošnja prireditev Sokola brezdvomno v vsakem oziru dobro uspeła.

Na sestanku tukajšnje krajevne skupine Društva rudniških nameščencev, ki se je nedavno vršil v novih društvenih prostorih rudniške restavracije, je bilo med drugim sklenjeno, da se s 1. julijem t. l. uvede redno poslovanje tajništva, ki bo imelo uradne ure ob torkih od 13. do 14. ure in ob petkih od 19. do 20. ure. Če pade na tak dan praznik, se ne uraduje. V tajništvu prejmejo vsi člani potrebne informacije v društvenih zadevah.

Kamnik

Gasilske veselice. Vsakoletne gasilske veselice so se že pričele. V nedeljo, 6. t. m. so gasilci v Stranjah slovesno blagoslovili novi gasilni dom, nato pa se je vršila veselica s sodelovanjem mengeške godbe. 13. t. m. imajo zopet slavje gasilci Šmarca—Duplica in pridijo veliko veselico na vrtu g. Škofica na Duplici. Na sporedu je tudi ples. Čisti dobiček je namenjen za nabavo novega gasilnega orodja.

Kamnik napreduje! Previdno in počasi, zelo počasi — a vendarle. Kakor gobe po dežju rastejo iz tal nove lične hiše, več posestnikov v predmestjih je prenovilo svoje hiše, očistene so vse ceste in pota, po drevoredih in izprehajališčih te vabijo nanovo postavljene klopice, last tujkoprometnega društva, da se v prijetni senci ustaviš in odpočiješ. Mnogoštevilni letoviščarji, ki so letos posetili Kamnik, se ne morejo dovolj načuditi prekrasni okolici in sploh vsemu, kar je ustvarila božja narava. Le o Kamničanih se pritožujejo, da jih hočejo zadržati s prahom. In res, ulice so polne prahu kljub vsakodnevni škropljenju, zlasti pa cesta od Kristofa do kolodvora, ki je izven območja kamniškega vodovoda in ki ni nikoli škropljena. Zvečer, ko je vsa promenada osredotočena na kolodvor k prihodu vlaka, dvignejo avtomobili in motocikli, ki vozijo na kolodvor, velike oblake prahu, ki se vseda na pasante — tuje in domačine, da vsi ogorčeni zabavljajo. Interes in ugled Kamnika zahteva, da se ta stvar nemudoma reši. Izgovor, da je ta del ceste izven območja vodovoda ne sme držati. Treba bo pač najti drugo sredstvo. Da bi nabavili škroplilni avto, o tem ne more biti govora. Ni pa izključeno, da se ne bi mogel porabiti v ta namen gasilni avto, če bi se montiralo nanj primeren vodni rezervoar.

Litija

Razstava daril. V izložbi g. Ivana Leskovca, trgovca v Smartnem, opažamo zelo okusno razstavo caril od posameznih pevskih zborov in častitev, ki jih je prejel priljubljeni jubilar »Zvon« ob 40-letnici obstoja. V cvetu slike pevskih zborov in slika Nj. Vel. kralja Aleksandra, dva trakova, prvi dar »Slavca« iz Ljubljane, drugi dar Šmarčank, domačink. Vmes je tudi krasen v usnje vezan album s podpisom Ljubljanskega »Zvona« in poklonjenji vrnec znancev od sorojakinje ge. M. Hvala iz Ljubljane.

Prezrem podjetja. G. Pavel Knaflič je prevzel svetovnoznano usnjarsko podjetje od svojega očeta g. Franca Knafliča. Mlademu in marljivemu podjetniku na pridobitvi iskreno čestitam, z željo, da bi mu nauki in skušnje iz dovršenih študij prinesli najlepši razmah v usnjarski industriji. Bil je tudi več let tajnik tukajšnjega gasilnega društva in se je udeleževal tudi na sokolskem odru.

Darilo. Lekarnar g. Hinko Brilli iz Litije je ob priliki proslave »Zvona« daroval Zvonu in gasilnemu društvu domačo lekarno, v kateri so vsi potrebni medikamenti za prvo pomoč v nezgodah.

Poštni promet Litija—Sv. Križ se nahaja v zelo slabem stanju. Prejane čase sta poštni voz vozila dva konjica; a sedaj ga vozi skozi Šmartno le po en konj, ki omaga po težo potnikov, ki morajo v klancih izstopati. Umestno bi bilo, da si poštna uprava omisli avto, kar bi pospešilo prometne zveze.

Hrastnik

Drobne vesti. Pri nedeljski vaješki preizkušnji krojaške zadruge je bilo oprošenih 5 šivilj in 1 krojač s prav dobrim, 1 šivilja z dobrim ter 1 krojač z zadostnim uspehom. Taborenje »Krekove mladine« pri sv. Mihaelu nad Laškom je zelo lepo uspelo.

Mesto občinskega odbornika je odločil v Trboveljski občini g. Pavel Bauerheim, trgovec v Hrastniku.

Umrli je v Hrastniku vpokojeni rudar gosp. Legvart. Pokopali so ga v sredo dopoldne na Dragi.

Pragersko

Pragerski dijaki so vzeli v najem od gosp. Majcena skladišče g. Ilje Predovič, in sicer za 100 Din mesečno. Tu bodo nadaljevali z odersko umetnostjo in bodo dne 20. julija uprizorili igr »Prisega o polnoči«.

Delavnico g. Brundlikerja je prevzel ključavničar g. Pinter v Selah.

V okolico Pragerskega se je priklatlila truma cigánov. Beračijo in nadlegujejo ljudi po Pragerskem in okolici. Zadnjič je posetila ciganka neko gospodinjino in jo prosila za jajca, ko jih je pa dobila in odšla, je gospodinja pogrešala več žlic.

Dograjeni hiši. Hiši sta renovirala g. Verloh na Pragerskem in mizarski mojster g. J. Sattler. Obe hiši sta enonadstropni. Ščasoma bo enonadstropnih hiš na Pragerskem več nego prtilničnih.

Požar. Na Brhlogi je požar uničil tri hiše. Nesrečo so baje zakrivilci otroci. Pogorelo je pohištvo, krava, napol zažgano tele so pa mukoma rešili. Škoda je ogromna. Bistriške gasilce je o nesreči obvestil mimo krožeči aeroplan. V Zabukovem pa je udarila strela v hlev. Zanetila je požar, ki je uničil hlev.

**TISKARNA
MERKUR
LJUBLJANA
Gregorčičeva 23**

**Tiska časopise,
knjige, brošure, ta-
bele, cenike i. t. d.
LASTNA
KNJIGOVEZNICA**

Ustanovna skupščina Sokola Ljubljana III

Ljubljana, 11. julija.

Ljubljana se širi. Severni del ob Dunajski cesti, ki je vsled železnice in pomanjkljivih prometnih sredstev od ostalih sokolskih društev preoddaljen, si je ustanovil lastno sokolsko društvo. Ustanovna skupščina se je vršila v četrti ob pol devetih zvečer v salonu gostilne pri Fortuni na Vodovodni cesti. Dasi je vladala v gostilniških prostorih neznozna vročina, je bil obširen salon ob določeni uri tako napolnjen, da so morali mnogi udeleženci prisostvovati zborovanju pri odprtih oknih in vratih. Število udeležencev je presegalo 150.

Točno ob navedeni uri je otvoril skupščino starešina br. Danilo Šapla ter imenoval za zapisnikarja brata Blaganjeta in Pleteršnika, za overovatelja pa br. Kalina in Marolla.

Nato pozdravi zastopnika saveza br. dr. R. Fuxa, zastopnika sokolskega društva Ljubljana br. dr. Fr. Kandareta in br. Milosta, od Sokola Ljubljana I. br. Sirkina, od Sokola Ježica br. Grmek in od Sokola Štepanja vas br. Indofa. Končno pozdravi vse navzoče. V zapisnikarja brata Blaganjeta in Pleterška, bora in o programu Sokolstva.

Tajnik br. Pleteršek je nato v navdušenem govoru podal historijat pripravljalnega dela in smernice za bodočnost. Nato je prečital dopis Župe Ljubljana, s katerim je imenovala sledečo društveno upravo:

Starešina: Šapla Danilo, zamenik: Zorž Leopold, Tajnik: Pleteršek Josi, Predsednik prosvetnega odbora: Blaganje Janko, zamenik navstelnika: Pristov Andrej, Načelnica: Gregorič Mara, Zamenica: Šapla Božena. Člani: Špunt Ivan, Virant Franc, Koren Josip, Deržič Ivan, Gnezda Janko, Accetto Ferdo, dr. Novak Janže, Žagar Eli, R. Jovanovič pukovnik, Frece Slavko.

Zameniki: Pajman Miroslav, Ličen Jože, Sitar Karol, Marolt Franc, Kačič Karel ml., Lazar Ferdo in Accetto Anita.

Revizorji: Dr. Lapajne Stanko, Zajc Bruno, Zorec Janez.

Zameniki: Jereb Franc, Sever Hrabroslov, Pristov Franc. Lista je bila z navdušenjem sprejeta.

Nato je br. dr. Fux v daljšem govoru pozdravil ustanovitev prepotrebne društva. Težki so bili časi pred šestdesetimi leti, ko je idealna četa ustanovila prvo ljubljansko sokol-

sko društvo, težko in vztrajno je bilo delo celo to dolgo dobo, a uspeh je velik. Nepopisne sokolske manifestacije minulih dni v Beogradu so najboljši dokaz tega dela. Veliki Masaryk je rekel: »Težko je svobodo priboriti, a še težje jo je obdržati. Veliki dnevi sokolski v Beogradu so nam v dokaz, da hočemo in moramo za našo svobodo delati in jo ohraniti.

Br. dr. Kandare se divi veliki udeležbi in navdušenju zborovalcev ter pozdravlja ustanovitev društva.

Br. Grmek ugotavlja, da se ustanavlja Sokol Ljubljana III. baš ob desetletnici ustanovitve Sokola na Ježici. Pozdravlja ustanovitev potrebnega sosednega društva.

Br. dr. Rape, zastopnik Aerokluba: V imenu Sokolov Jugoslovanskega neba pozdravljam ustanovitev prepotrebnega društva. Dajte mladini močne mišice in zdrav razum, mi ji damo krila!

Br. Starešina se zahvali za pozdrave bratskih društev, nato poda br. Deržič izčrpen referat o nalogah novega društva. Vsi govori so bili sprejeti z velikim navdušenjem in zavesti, da je Sokolstvo v Ljubljani s to ustanovitvijo izpolnilo veliko vrzel. Nadalje je bil z navdušenjem sprejet predlog starešine, da se odpošlje sledeči brzojavki:

1. Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije, Beograd: Ustanovni občni zbor Sokolskega društva Ljubljana III. izraža z velikim navdušenjem Starešini Sokola kraljevine Jugoslavije Njegovemu kraljevemu Visočanstvu prestolonasledniku Petru čustva svoje brezpogojne udanosti in ljubezni ter neomajne sokolske zvestobe. Prosimo bratski Savez, da tolmači to izjavo na najvišjem mestu.

2. Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije Beograd: Na ustanovnem zborovanju Sokolskega društva Ljubljana III. zbrano članstvo pošilja Savezu izjave udanosti in sokolske pozdrave.

Krasno uspelo zborovanje je zaključil br. starešina točno ob pol enajstih. Po zborovanju se je na inicijativu br. Igliča nabralo preko 1000 Din prostovoljnih prispevkov v društveno blagajno. Končno smo še zaigrali dve tomboli, katerih dobiček si delita novi Sokol in Aeroklub.

Prelepo zborovanje bo udeležencem ostalo v lepem spominu.

Občni zbor Slovenskega lovskega društva

Maribor, 11. julija.

V četrti zvečer se je v dvorani hotela »Ore« vršil izza rekonstrukcije društva prvi letni občni zbor, katerega sta se poleg številnih članov udeležila tudi zastopnik osrednjega odbora in podružnice v Ptuj dr. Salamun in predsednik ribarskega društva prof. Cotič.

Občni zbor je otvoril in vodil poslevoedeči podpredsednik primarij dr. Mirko Černič. Tajniško poročilo je podal prof. Schaup, blagajniško ravnatelj Boltavzar. Skupno premoženje podružnice je znašalo koncem leta 1929. 27.180,55 Din. Poročala sta še knjižničar prof. Rakuša in gospodar g. Vlašič.

V novi odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje: ravnatelj Pogačnik kot predsednik ter dr. Robič, dr. Černič, prof. Schaup, ravnatelj Boltavzar, dr. Fludernik, g. Vukmatič dr. Kováčec, g. Krempelj in ravnatelj Klobučar kot odborniki. Kooptirani so bili v odbor gospodje inž. Urbas, Vlašič, Wregg, Mohorko, Košir, dr. Lipold, Pišek, Jezovšek in Kasper, kot po-verjeniki izven Maribora pa gospodje grof Attems iz Slovenske Bistrice, dr. Goršek iz Sv. Lenarta, g. Lesjak iz Ruš, g. Stergar iz Slovenjgradca in inž. Pahernik iz Vuhreda.

Bivšemu predsedniku g. primariju dr. Robiču, ki je vodil društvo v njegovih najtežjih časih, se je izrekla topla zahvala.

Nedeljski počitek v celjskih trgovinah

Celjski trgovski nameščenci so začeli obširno akcijo za zopetno uvedbo nedeljskega počitka. V ta namen se je v sredo zvečer vršilo v Narodnem domu zborovanje Zveze privatnih nameščencev, ki ga je otvoril in vodil g. Pibrove. Naredbo banske uprave so celjski trgovci od začetka nepravilno pojmovali, kakor da morajo biti trgovine ob nedeljah dop. od 8. do 10. ure odprte. Dejansko pa se glasi člen navedbe, da smejo imeti trgovci odprto. Pomočniški zbor pri trgovskem gremiju je takoj naprosil gremij in posamezne trgovce, naj ostanejo pri nedeljskem počitku. Večina trgovcev je tudi uvidela, da nimajo nikake koristi, če so trgovine ob nedeljah odprte, kajti kupna moč prebivalstva se s tem ne bo dvignila, pač pa imajo trgovci, zlasti pozimi, več stroškov. Radi tega je ogromna večina trgovcev, z izjemo dveh ali treh, za nedeljski počitek. Težkoča je pa baš radi onih dveh, treh trgovcev, kajti nikakor ne gre, da bi večina trgovcev ene stroke imela zaprto, dočim bi samo eden trgovec iste stroke držal odprto. Deputaciji trgovskih nameščencev pri banki upravi se je sporočilo, da bi se dalo njihovi želji ustreči tudi naredbenim potem, če gremij sam izda tozadevni sklep. Odvisno je sedaj v prvi vrsti vse od gremija in je upati, da se bodo oni maloštevilni trgovci pridružili želji večine. Govoril je nato g. Petejan, ki ga je poslalo predsedstvo Zveze privatnih nameščencev. V obširnem govoru je obrazložil pravno stran cele akcije. Poročal je tudi o mednarodni konvenciji za delovni čas zasebnih nameščencev. Pogajanja za to konvencijo se bodo v kratkem času začela v Zenevi in bo tudi naša

država ratificirala to konvencijo. Na koncu zborovanja so nameščenci poverili odboru, da v akciji za nedeljski počitek nadaljuje začeto delo.

Posredovalec služb

Lažizdravnik, ki je sicer dokaj inteligenten možakar, ima pa na vesti še drugo pustolovščino. Koncem junija je prišel v neko ljubljansko gostilno izanski dečko France Mavec iz Tomišlj. Pustolovec se je v gostilni z njim spustil v razgovor in je zvedel, da Mavec išče primerno službo v mestu, saj je znano, da na kmetih ljudje ne zdrže in skuša vsak dobiti lažje delo v mestu. Lažizdravnik se mu je predstavil kot ravnatelj velikega podjetja. Zatrjeval mu je, da ga bo podjetje na njegovo priporočilo takoj sprejelo v službo, toda pod pogojem, da mora njemu dati kavcijo 1000 Din. Začela sta se pogajati. Mavec je omenil, da nima toliko denarja pri sebi, vendar je pripravljen dati gospodu ravnatelju nekaj metuljev. G. ravnatelj je naposled navedel naslov svojega podravnatelja. Mavec je dal g. »ravnatelju« 200 Din. G. ravnatelj pa mu je dal naslov nekega gospoda. Ko je g. ravnatelj milostno sprejel 200 Din, je izginil. Mavec pa je šel iskat podravnatelja. Bil je zelo presenečen, ko so mu v označeni hiši na Starem trgu povedali, da omenjeni gospod sploh ne stanuje v hiši in da ga ne poznajo. France Mavec je žalostno odšel iz Ljubljane ter je stvar prijavil najprej izanskim orožnikom, ki so po dolgih povpraševanjih izsledili pravega goljufa. Na njih pobudo je danes ljubljanska policija aretirala Viljka S. Po daljšem zaslišanju je S. priznal, da je nastopal kot lažizdravnik in da je res izvalil posestniku Ponikvarju za zdravniški pregled njegove žene 1000 Din. Odvedli so ga proti večeru v preiskovalni zapor ljubljanskega deželnega sodišča.

Zdravniški honorar 1000 Din

Začetkom junija okoli 8. ure se je pojavil v neki gostilni na Igu eleganten gospod. Ustavil se je v gostilni zgovornega in hudomušnega gostilničarja. Popoldne sta tja prišli dve mladi ženski in pripovedovali gostilničarju, da je žena Jožeta Ponikvarja, posestnika v lepi vasi Dolenje Golo, hudo bolna in da morata poiskati kakega zdravnika. Elegantni gost je celo pozdravil starejšo žensko kot svojo nekdanjo znanko. Ko sta ženski odšle iz gostilne, je gost tudi plačal in izginil. Vprašal je samo še gostilničarja, kod da drži pot na Dol. Golo. Kmalu nato se je elegantni gospod zgasil pri posestniku Jožetu Ponikvarju ter se mu predstavil kot zdravnik iz Ljubljane. Oče Jože ga je bil silno vesel, ker je bila njegova žena opasno bolna po porodu. Dozdevni zdravnik je ženo preiskal. Potrkal je samo nekoliko na prsa in nato napisal na slab papir recept. Za zdravniško preiskavo je zahteval 1000 Din, ki mu jih je posestnik Ponikvar sicer nerad, toda končno vendarle izplačal. Pozneje je prišel pravi zdravnik in ta je ugotovil, da je recept popolnoma napačen. Tudi diagnoza prejšnjega zdravnika se ni ujemala z ono, ki jo je ta zdravnik napravil. Dobri posestnik Jože Ponikvar je bil naravnost presenečen, toda obenem vesel, da je pravi zdravnik rešil smrti njegovo ljubljeno ženo. Po-

sestnik Ponikvar je lažizdravnika ovadil orožnikom na Igu, ki so za njim začeli natanko poizvedovati. Sprva so sumili, da je Ponikvarja »animala« neki odpuščen bolniški strežaj, toda pozneje so dognali, da je ta ob tem času hodil vse drugod.

Nad 18.000 Din ukradenih

Iz Slovenske Bistrice nam javljajo, da je bilo v noči od torka na sredo vlomljeno v stanovanje višjega sodnega oficijala Frana Ferenčeka. Z nočne omarice je drzen vlomilec pobral denarnico poslodajke Josipa Nagodeta. V denarnici je bilo 18.960 Din.

Pustolovščine lažizdravnika

Ljubljana, 11. julija.

Na kriminalnem oddelku policijske uprave je bilo danes dopoldne dokaj živahno. V »prepeku« so imeli precej nevarne ljudi. Dopoldne ob 10. so privedli na kriminalni oddelek nekega okoli 40 let starega možkega, ki je nosil elegantno črno obleko. Bil je zelo redkobeseden, toda ima precej grehov na vesti, gre namreč za »doktorja« Vilka S., ki je hodil po lepi ljubljanski okolici ter se izdajal za zdravnika.

Odkritje Cankarjevega spomenika

Na zadnji seji odbora za postavitev Cankarjevega spomenika je bil v glavnem določen sledeči program: Na predvečer odkritja se bo vršila slavnostna akademija v Rokodelskem domu z govori, petjem in različnimi recitacijami. Drugi dan, v nedeljo 10. avgusta bo pa maša pri Sv. Trojici. Po maši bo odkrilo vrhniško županstvo spominsko ploščo na Cankarjevi rojstni hiši, nakar bo ves špored odšel na trg, kjer bodo slovesno odkrili spomenik. Slavnosten govor bo imel pisatelj Fr. S. Finžgar. Popoldne se pa vrši velika veselica na Lenaršičevem vrtu.

*

Sokolsko društvo na Vrhniki priredi v nedeljo, dne 13. julija svojo vsakoletno prireditev na Mantovskem dvorišču. Pri nastopu in veselici sodeluje vrhniška godba.

Razveseljiv napredek naše kunčereje

V okviru letošnjega ljubljanskega jubilejnega velesejma se je vršila v času od 29. maja do 9. junija 1930. skupna razstava perutnine in kunccev, ki sta jo priredila odseka za rejo kunccev in perutnine Kmetijske družbe v Ljubljani.

Razstava kunccev je bila druga v dobi delovanja kuncerejskega odseka in je pokazala velik napredek, tako v organizaciji, kakor tudi po številu in kvaliteti razstavljenih živali. Zastopane so bile vse pri nas gojene čiste pasme, in sicer belgijski orjak, beli orjak, črni orjak, francoski ovnač, modri dunajčan, beli dunajčan, angorski, havanski, činčila, black and tan, srebrec, ruski kunc in reksi, to so kratkodlakci kuncji. Vseh živali je bilo razstavljenih skupno okrog 400 v 125 kletkah. Sredi razstavnega prostora je bila napravljena večja skupina v smrečju in zelenju, last g. Kuharja iz Vevč. Dalje so bile v posebnem oddelku razstavljene kunčje kože in izdelki, skupno 132 komadov.

Razstavo kož sta organizirala in uredila člana Kuntara Vilko iz Laškega in Majhen Josip iz Doba. Ta del razstave je bil prav lepo in nazorno urejen in zaslužitva aranžerja vso pohvalo. — Ta razstava kož in izdelkov nam je nazorno pokazala, kako veliko vrednost in korist nam nudi umna reja domačega zajca. Pri nas je malo ali pa prav nič znano, da se more iz kunčjih kož strojiti najfinije usnje v raznih barvah, ki po trpežnosti prekaša ostale finije vrste usnja ter je izredno voljno in ne razpoka. Razstavljen je bil en par ženskih čevljev, napravljenih iz ene same kunčje kože, last gospoda Zemve iz Novega mesta. — Omeniti moramo še izdelke iz volne angorskih kunccev, ki se dobiva s češenjem, striženjem ali čupanjem. Razstavljena je bila volna, dalje razni kvačkani vzorci, nogavice, rokavice itd., vse last g. Kuntara, specialista za rejo angorskih kunccev. Dalje so razstavili kože, posušene ali pa že ustrojene, gospodje Herga Jakob, Majhen Josip, dr. Jenko Andrej, Vrečar Franc, Mejač Franc, Kregar Avgust in drugi.

Izmed razstavljalcev, ki jih je bilo 80, jih je prejelo 20 razstavljalcev 46 prvih nagrad, 10 razstavljalcev pa je prejelo 39 drugih in trije tretje nagrade.

V največjem številu so bile zastopane pasme činčila, srebrec in reksi. Lahko trdimo, da je činčila poleg reksov, pasma, ki ima bodočnost. Dragocene kože imajo tudi dunajski modri in beli kuncji ter havanski. Tudi te pasme so bile na razstavi dobro zastopane. V zelo velikem številu so bili zastopani na razstavi srebreci, katero pasmo priporočamo vsem začetnikom. Ne smemo pozabiti na kihal black and tan kunccev, ki so črne ... rumene barve.

Najdražje krzno pa nam dajejo raznobarni reksi, katerih kože se plačujejo po 100—150 Din.

V splošnem moremo reči, da je druga razstava kunccev prav dobro uspela, za kar gre vse priznanje agilnemu odboru kuncerejskega odseka.

Širite „Jugoslovana“!

Vsak ima svoje muhe

Kaj ljudje vse zbirajo — Sitneži in pusteži — »Norci« in čudaki

Mi živimo danes v dobi pustega, mehaničnega in do najmanjše podrobnosti preračunanega dela. Tako delo pa je, kakor pravimo, duhomorno, ker pozna samo določene gibe in kretnje telesa, za duševno življenje človeka pa se ne meni. Ker pa človek ne živi le zgolj na zunaj — če bi živel le na zunaj, bi bil samo dvonoga žival in ne človek — ampak še veliko intenzivnejše na znotraj, mora priti med obema vrstama življenja, med življenjem na zunaj in na znotraj, do tim težjih bojov in spopadov, kolikor manj zadoščamo eni ali drugi strani svojega človeškega bitja.

Sila našega notranjega življenja se z mehaničnim delom ne da krotiti. Tu ne pomaga nobeno planinarstvo in noben sport in noben telesni napor. To so samo navidezna in namišljena sredstva za pomirjenje razburjenih in razdivjanih valov našega notranjega življenja, trajno pa se sila našega notranjega življenja ne da zavirati, in prej ali slej bruhne na dan, včasih v neverjetnih oblikah.

Nekateri ljudje se poskušajo notranje izživljati s tem, da se vržejo z vso silo na zbiranje predmetov, za katere se svet navadno niti ne zmeni.

Poznamo ljudi, ki zbirajo knjige. Ne zbirajo jih pa zato, da bi jih brali, ampak zato, da jih imajo. Posebno radi zbirajo redke knjige, in kdor je srečen lastnik knjige, kakršne nima niti največja knjižnica, uživa veliko notranje zadovoljstvo. Takih ljudi je nekaj tudi pri nas. Nekdaj se je malokdo zmedil za ljubljanske in mariborske starinarje in za knjižne zaklade, ki so ležali pri starinarjih razmetani po vseh kotih. Danes je to že precej drugače. Zbiralci knjig so pretaknili že vsa faršova podstrešja in kleti in prebrskali so že vse gradove in »boljšee« hiše, samo da zadostijo svoji zbiralski strasti. Pri mnogih se pa prevrže ta strast sčasoma v špekulativnost.

Drugi zbirajo staro pohištvo, stare slike, stare posode, posebno če jim pripisujejo kakšno umetniško vrednost. Zbiralec teh predmetov se svet ne čudi posebno, ker imajo zbrani predmeti te vrste neko materialno vrednost. Čudi pa se zbiralcem predmetov, ki te vrednosti nimajo.

So ljudje, ki zbirajo gume ali pa prazne škatlice za vžigalice. Nekdo je na svojih sprehodih pobiral in zbiral igle, kakor so si jih potikale v času mode dolgih las ženske v svoje kite. Ljudje pravijo takim ljudem čudaki, suroveži pa jih imenujejo kar norce, pa niso ne eno, ne drugo: to so ljudje, ki žive svoje notranje življenje na svoj način, in ki se nič ne menijo za sodbo sveta o njih.

V nekem angleškem tedniku opisuje T. C. Bridges nekatere prav zanimive »čudake« in »norce« te vrste. Med drugimi omenja francoskega učitelja Ponge-a, ki je imel navado, da je ves svoj prosti čas prestal ali presedel ob cestah, kjer so navadno hodili prekupčevalci najrazličnejšega blaga od hiše do hiše. Ti ljudje opozarjajo prebivalce ulic na svoj prihod s svojimi ustaljenimi klici. Po Ljubljani n. pr. so nekdanji prodajalci jesiha kričali: Jesiha, jesiha! Na take ljudi je čakal učitelj Ponge s sprejemnim aparatom za gramofon in je res nabral veliko število stereotipnih, vedno se ponavljajočih klicev prodajalk zelenjave, prodajalk krmil za tiče, prodajalk cvetlic, nakupovalcev cunj in starih oblek in kar pač hodi od hiše do hiše za podobnim zaslužkom. Vse to nabrano blago ga pa ni zadovoljilo, ampak se je čutil silno nesrečnega, ker ni mogel nikjer vloviti v svoj aparat klica popravljalec dežnikov. Ne odneha pa ne in hodi še vedno čakati na ulico, kdaj bo že to redkost mogel uvrstiti v svojo zbirko.

Neki zbiralec na Angleškem pa je uganil neko drugo. Bral je v časopisnih oglaših, da ponujajo razne trdke vzorce svojega blaga zastoni. Kjer je našel tak oglas, je takoj pisal po vzorec in tako je nabral nad 2000 vzorcev. Vse je dobil: razne praške in čudodelne kapljice, »stifte« za barvanje ustnic, čaše in čašice in sploh vse, karkoli pošiljajo ljudje komu brezplačno na ogled. Nekdo zbira že nad 30 let etikete, kakršne lepijo na lončke za marmelado in se raduje nad čudovito reklamo, s katero hvalijo razni fabrikanti svoje blago. Največ škatlic za vžigalice ima v Angliji nabranih neki major Becket. Ta jih ima nad 2000, nabiral pa jih je skoro po vsem svetu, celo na Japonskem in na Kitajskem.

Koliko je včasih vredna dobra misel, dokazuje slučaj Francoza Guillota. Ta je zbiral starine iz Napoleonove dobe. Ko je pa nekoč bil na počitnicah v nekem kraju, kjer je v bitki padlo mnogo francoskih vojakov, mu je prišlo na misel, da bi grobišče nekoliko prekopal. Zahotelo se mu je namreč po gumbih raznih vrst vojaštva iz Napoleonove dobe. Kar je iskal, je tudi res našel.

Nekdo pa je dobil v roke slučajno ponarejen cekin. Mož je cekin povsod ponujal, pa ni šlo, ker ga je vsak takoj spoznal za ponarejenega. To je moža spravilo na misel, da je začel zbirati falzifikate vseh vrst. Neki krčmar pa, ki je začel zbirati kovane svečnike, je s svojim zbiranjem zaslužil precej več kakor pa mu je nesla njegova gostilna.

leta 1929. pa skoro 8 milijard. Kave so porabili silno lepa, a tudi nadvse predrzna. Ta ženska je bila nesreča za vso razbojniško družbo. Neki njen odklonjeni oboževalec se je namreč nad »kraljem banditov« maščeval s tem, da je njega in njegovo ženo umoril. Truplo »kralja banditov« so našli v duplinah Vezuva, ženo pa je umoril v njenem stanovanju.

Ko so začeli o umoru preiskavo, je nastopil Abbemaggio, ki je dobro poznal vso družbo, kot glavna pričla proti obtožencem iz strahu pred maščevanjem. Bil je namreč prijatelj morilca, pa se je bal, da ne bi bil še sam umorjen.

Procesa sedaj ne bodo obnovili, ker je že vse zastaralo, pričakujejo pa, da bodo nedolžni obsojenci pomiloščeni.

Iz londonske statistike

Londonska policija je objavila svoje poročilo za leto 1929., ki obsega prav zanimive statistične podatke o dogodkih v življenju Londona. Londončane posebno zanima zvedeti, ali se je morala, na kateri so tudi sami zainteresirani, dvignila ali pa je padla. Pregledi o delovanju londonske policije pa ni popolna, ker statistika izkazuje, da se je izvršilo v Londonu mnogo kaznivih dejanj, ki jih tudi policija ni mogla pojasniti. Odstotek nepojasnjenih zločinov se je l. 1929. v Londonu znatno dvignil, kar dokazuje, da tehnika policije ne dosega tehnike zločincev. Zločinci v Londonu se poslužujejo v veliki meri avtomobilov, in dobra policijska uprava bi morala skrbeti, da bi imela vsaj toliko avtomobilov na razpolago, kakor jih imajo londonski zločinci.

Število kriminalnih slučajev se je leta 1929. v Londonu pomnožilo od 15.886 na 17.664. Največ zločinov se tiče premoženja. Število umorov pa je padlo od 22 na 10, uboji pa so se pomnožili za 100 odstotkov. »Manchester Guardian« sodi, da se je kriminaliteta dvignila zaradi gospodarske krize, zlasti zaradi brezposelnosti. Če je to res, potem se da na ta način razložiti tudi padanje števila zločinov, ki jih ljudje zagreše največ v pijanosti. Število takih zločinov je namreč padlo v Londonu za 2488. Vpoštevati pa je treba pri tem dejstvo, da uživanje alkohola na Angleškem sploh ponehava. Ti podatki pa se našajo največ na nižje sloje, kajti število nočnih klubov, kjer se močno pije, stalno raste.

Nesreče v cestnem prometu so se zelo pomnožile in so dosegle l. 1929. rekord. Leta 1929. je smrtno ponesrečilo na londonskih ulicah 1362 oseb, od teh 500 zaradi lastne ne previdnosti. Največ ljudi so povozili avtomobili. Pri tej priliki so angleški listi objavili celo vrsto navodil za obžalstvo, ki jih naj vpoštevajo, da se obvarujejo nesreče. Kakor namreč kaže, se znajo v Londonu samo golobje spretno izogibati prometnih nesreč. Angleži se vozijo sicer »levo«, niso pa še uredili vprašanja, ali naj hodijo »desno« ali »levo«, kar povzroča zlasti na živahnih križiščih veliko zmedo.

Istovrstno s poročilom policije je izšlo tudi poročilo prometnega ministrstva, iz katerega je razvidno, da je železnica naravnost zavarovalnica za življenje v primeri s številom nesreč. Če se dogajajo na cestah. Na železnici so se namreč leta 1929. smrtno ponesrečili le trije potniki, čeprav so angleške železnice leta 1929. prevozile 1 milijardo in 700 milijonov oseb.

Novo strahovito orožje

Kakor poroča londonski list »Star«, se bavijo v Angliji in tudi v drugih državah prav resno z vprašanjem, če ne bi bilo mogoče opremiti vojnih letal tudi s topovi. Doslej so bila vojna letala opremljena le s strojnimi. Ker grade dandanes že silno velika in težka letala, skoro ni dvoma, da bodo mogla vojna letala prenašati tudi težo topov in s tem bomo zopet za strahovito bojno sredstvo bogatejši.

Nenavadna otroška stava

Iz Kadenarja v južni Srbiji poročajo o neki nenavadni stvari med otroki. Devletni Ferdinand Nikolić je stavil z več svojimi vrstniki, kdo bo pogoltnil več kamenčkov. Dečki so stavo sprejeli, niso pa kamenčkov zares požirali kakor jih je mali Nikolić, ki je pogoltnil okoli 100 kakor kuruzno zrno debelih kamenčkov. Seveda je začel dečka kmalu boleti želodec. Prepeljali so ga hitro v bolnico, kjer so mu kamenčke odstranili iz želodca, pa vse ni nič pomagalo, ker je bila kri že zastrupljena, da je nepremišljeni deček vsled tega umrl.

Kdaj umrje največ ljudi?

Mnogo ljudi zanima vprašanje, kdaj pomrje največ ljudi? Ali ponoči ali podnevi?

S tem vprašanjem se je pečal tudi privatni docent kirurške klinike v Königsbergu dr. Frey. Ta je registriral 50 smrtnih slučajev in si je zapisal, da je od teh 500 ljudi umrlo 185 ponoči, 315 pa jih je umrlo ponoči. Ponoči pa je pomrlo največ ljudi med 11. in 12. uro.

Dr. Frey razlaga ta pojav tako, da se deli vse človeško življenje na dve periodi, na periodo dela in na periodo miru. Perioda miru, ko moč delovanja raznih organov in moč življenjskega procesa znatno pade, je noč. Verjetno je torej, da ponoči, v dobi miru, organi niso proti napadom bolezni na življenje več tako odporni kakor podnevi in zato je tudi umrljivost ponoči večja kakor podnevi.

Conan Doyle kot spiritist

Pred nekaj dnevi je umrl v Londonu po daljši bolezni znani pisec kriminalnih romanov Conan Doyle v visoki starosti 81 let. V svojih mladih letih je bil zdravnik, svoje svetovne slave pa si ni pridobil s svojo znanostjo, ampak s svojimi kriminalnimi romani, ki so mu nesli tudi mnogo denarja. Ime glavnega junaka v njegovih romanih, Sherlock Holmes, je dandanes znano po vsem svetu.

Po svetovni vojni je Conan Doyle napisal veliko delo o sodelovanju Angležev na francoskih bojiščih. To delo obsega 7 zvezkov. Zadnjih deset let pa se je bavil samo z vprašanji spiritizma in okultizma. O tem predmetu je napisal celo vrsto knjig, kjer se trudi dokazati, da obstoji poleg našega vidnega sveta še neki drugi svet, ki ga z našimi navadnimi čutili ne moremo doumeti, namreč carstvo duhov.

Smrt Conana Doylea ni nikogar presenetila, ker se je zavedal že dalje časa, da so njegovi dnevi štet. Za njega smrt ni bila nič strašnega, ker se je zavedal, da pomeni to zanj samo povratek v neko drugo sfero, oziroma v njegovo pravo domovino. Prehod v carstvo duhov, kakor ga je on imenoval, je bilo zanj vprašanje, ki ga je zanimalo že leta in leta.

Kot zdravnik za oči je imel Conan Doyle prav malo bolnikov. Tiste ure pa, ko je čakal na bolnike, je pisal svoje detektivske romane. Tako se je rodil detektivski junak Sherlock Holmes, bistroumni logik, ki se bori proti zločincem z orožjem duha. Knjige Conana Doylea so dosegle milijonske naklade in do nedavnega časa jih ni bilo knjig, ki bi jih ne bili bolj brali kot te.

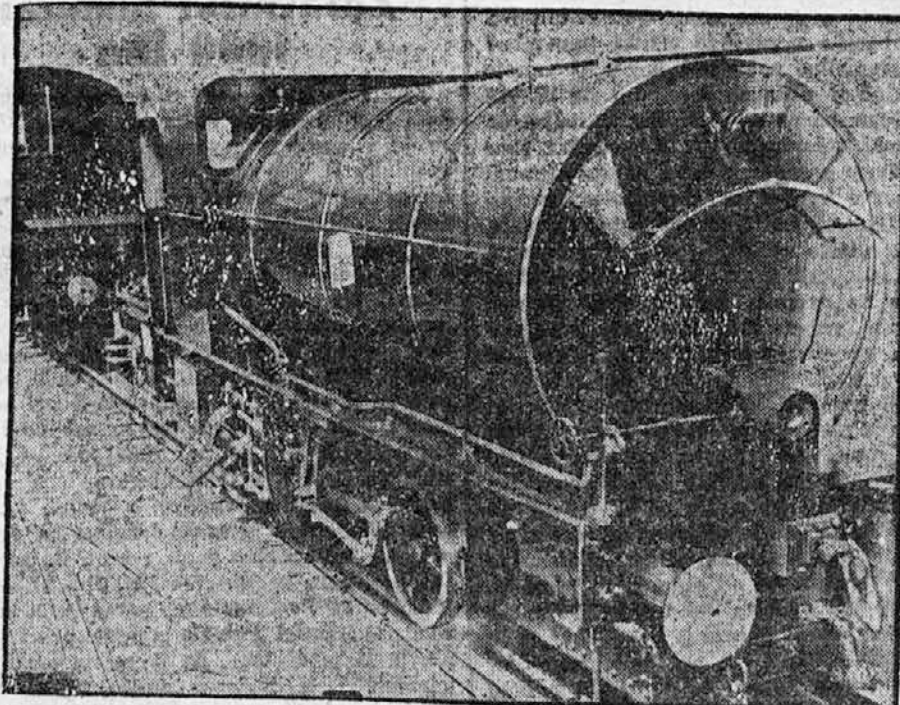
Za časa svetovne vojne je padel na bojišču njegov sin. To ga je še bolj nagnilo, da se je začel pečati z »onostanstvom«. Postavil si je vprašanje: ali se res s smrtjo človekov neha vse, ali pa je smrt le prehod iz enega sveta na drugi? Tako je Conan Doyle postal spiritist in je spiritizmu posvetil vsa svoja zadnja leta življenja. V lepem romanu »Meglavita zemlja« je onostanstvo tudi prav lepo opisal. V vseh velikih spiritističnih krogih v Londonu je bil stalen gost in spiritisti so ga prištevali med svoje najodličnejše voditelje. Nobenega znanega medija ni bilo, s katerim ne bi bil eksperimental. Z vseh strani sveta so prihajali ljudje, ki so čutili v sebi medialne sposobnosti, v London, da jih Conan Doyle preišče. Bil je trdno prepričan, da svet duhov res obstoji, ki pa se ne da lokalizirati, ker zanj zakoni prostora ne veljajo. Na spiritističnih sejah pa dobe duhovi obliko teles, da jih je mogoče celo fotografirati. Takih fotografij je imel Conan Doyle veliko število, med temi tudi fotografijo duha svojega sina. Imel je pa tudi mnogo pisem od duhov, med temi pisma znanih oseb kakor so pesnik Wilde in romanopisec Dickens

Kaj Nemci jedo

Pred vojno so ljudje v Nemčiji prav dobro živeli. Imeli so vsega v izobilju, pa tudi poceni je bilo vse, in zato so si lahko privoščili, karkoli jim je pozelelo srce, ali bolje rečeno, želodec.

Med vojno so se pa razmere zelo izpremenile. Surovo maslo, brez katerega si vsaj v severni Nemčiji ne moreš misliti niti delavskega zajtrka, iz Rusije ni bilo več in tudi ruskega žita ni bilo več. Domače živine je bilo vedno manj, ker je potrebovala armada ogromne količine mesa, mleka pa še za dojenčce ni bilo dovolj. Nemci so se morali prepasati zelo na tesno, kakor smo se morali tudi mi. To stanje je trajalo tudi še po vojni nekaj let, dokler si ni dežela opomogla.

Od leta 1924. dalje pa opazujejo, da so začeli Nemci zopet več jesti. Mesa pojedjo skoro za tretjino več kakor pred letom 1924. Leta 1924. so namreč pojedli mesa okoli 24 milijonov centov, leta 1929. pa 33 milijonov centov. To je toliko značilnejše, ker se tudi vegetarijanstvo v Nemčiji zelo širi, saj nimamo menda nikjer na svetu toliko knjig o »novi kuhinji«, o »moderni kuhinji« in o »surovi hrani« in o »vrednosti zelenjavi in sočivju«, kakor na Nemškem. Jaje so pojedli leta 1929. še enkrat toliko kakor leta 1924. Leta 1924. so jih pojedli 54 milijard,

Novo vrste lokomotiva. Lokomotiva je brez dimnika. Premoga ne meče več kurjač v kurišče, ampak se premog dovaja avtomatično. Lokomotiva je belgijska iznajdba.

Francosko-grški gospodarski boj in naš izvoz

Že več tednov vlada občutna gospodarska kriza med trgovskimi odnosi Francije in Grčije. Povod gospodarskemu nesoglasju je dala francoska vlada s prepovedjo uvoza grških vin v Francijo. Grčija se pripravlja, da proti tej občutljivi prohibiciji podvzame najstrožje protukrepe in hermetično zapre dostop francoskemu blagu v grške luke.

S tem je nekako podan ugoden trenutek, da se inozemski trgovini odprejo vrata. Posebno dobro so ta gospodarski boj izkoristili Italijani, ki v zadnjem času naravnost preplavljajo grška tržišča. Vse italijanske časopise vzpodbuja in opozarja nacionalno industrijo in trgovino na kar večji izvoz blaga v Grčijo. Pri tem se poslužujejo naši sosedje celo visokega dumpinga, čeravno so svoječasno v ameriško-evropskem gospodarskem boju poudarjali baš nasprotna gospodarska načela.

V očigled tega stanja tudi naši industriji in trgovci ne smejo imeti zaprtih oči. Res je sicer, da se naši, specijelno slovenski izvozniki ne navdušujejo posebno za grška tržišča in to vsled slabih skušenj z grškimi uvozniki. Marsikatera pošiljka je morala biti prodana po naravnost smešno nizkih cenah, ker so grški trgovci izrabljali nevednost in nepoznavanje prilik na grških tržiščih. S tem pa seveda še ni rešeno, da bi se morala naša trgovina z Grčijo omejiti ali celo zanemarjati. Grki so priznani izvrstni trgovci, s tem mora naš izvoznik pač računati in svoje poslovno znanje in spretnost tako izuriti, da bo tudi grškemu uvozniku kos.

Predvsem je potrebno, da razpolagamo na grških tržiščih z zanesljivim zastopnikom, ki temeljito pozna osebnost in lokalne prilike ter splošne trgovske običaje, ki vladajo v njegovem poslovnem okoliščju. Poleg tega pa mora biti naš zastopnik tako elastičen, da se brez predsodkov z lahkoto prilagodi trgovskemu ambientu, ki ga obdaja. Poslovne razmere so v Grčiji zelo diferencirane, saj v Makedoniji in Traciji prevladuje orientalska miselnost, v Atenah, Pi-

reju in Solunu pa že neka pokvarjena orijental-sko-evropska.

Grška komisijska podjetja posedujejo običajno večje število reprezentanc in so za sprejem novih zelo skeptične. Za naše izvoznike so priporočljiva komisijska podjetja srednje vrste, ker se gospodarji takih podjetij osebno zanimajo za interese svojih komitentov. Najbolje je pač, če se pri sklepanju poslovnih zvez poslužujemo lastnih, dobro verziranih potnikov. V vsakem poslu pa je potrebna skrajna previdnost. Vnovčevanje faktur naj se prepusti bankam (Banque Commerciale de Grèce, Banque Ioniéenne, Banque Populaire in Banque National de Grèce), ki imajo v vseh večjih krajih svoje podružnice in so v poslovnih zvezah z našimi večjimi denarnimi zavodi. Pri javnih dobavah je uspeh mogoč le s sodelovanjem domačih tverdk. Informacijskih uradov po evropskem vzorcu ni, informativna služba bank ni vedno zanesljiva. Reklamni prospekti in katalogi imajo neposredno na konsumenta zelo malo uspeha. Osnovo fakturiranja tvori angleški funt, dolar ali pa šv. frank. Plačilni pogoji so odvisni od kreditnih zmožnosti naročnika. Najzanesljivejša plačila so kratkoročni akcepti. Vse potrebne informacije daje naša solunska Zbornica za TOI.

Da se omogoči penetracija našega blaga v Grčijo je potrebno, da odpremljamo le prvovrstno blago enotnega tipa in dobro pakovano. Cene naj bodo kalkulirane kolikor mogoče nizko, da si osvojimo konkurenčnost. Dobro bi bilo tudi, da ustanovijo posamezne skupine izvoznikov v Grčiji stalna skladišča ter vporabijo za vpeljavo gotove vsote v reklamne svrhe. Prišel je trenutek, ko mora naša trgovina iskati novih tržišč. Vsa Evropa boluje na izredno ostri gospodarski krizi, ki ima svoje kalle v nesorazmerno visoki produkciji in pomanjkanju solidarnosti v gospodarstvu Evrope. Konkurenca se veča z dneva v dan in baš v tej konkurenci mora sodoben trgovec pogoditi vsako, tudi najmanjšo konjunktorno odprtino.

Gospodarske vesti

× Seznam izdanih in brisanih obrtnih pravice v Mariboru. Izdane obrtne pravice: Filipič Martin, mesar, Glavni trg (podružnica); Kvas Edvard, nožar, Slovenska ul. 28; Anderluh Franc, strojni ključavničar, Jezdarska ul. 8; Csemba Ferdo, avtoizvošček, Kopitarjeva ul. 6; Corko Stefan, čevljar, Gajeva ul. 10; Voda Ivana, izdelovanje perila, Loška ul. 5; Pukl Franc, trgovina s čevlji, Vetrinjska ul. 14; Lotrič Franciška, trgovina z mešanim blagom, Betnavska c. 39; Kovač Marija, sejarstvo z galanterijo, slaščicami in sadjem; Wildereinerjeva ulica 16; Stefančič Marija, prodaja brezalkoholnih pijač, Glavni trg (stojnica); Skaza Jožef, trgovina z mešanim blagom, Glavni trg 14; Arhar Ivanka, prodaja brezalkoholnih pijač, Kralja Petra trg (stojnica); Novak Franc, tapetnik, Slovenska ul. 24; Safran Martin, plekar, Franciška ul. 12; Reiterič Barica, šivilja, Trg Svobode 1; Koller Rajmund, ključavničar, Tattenbachova ul. 4. — Izbrisane obrtne pravice: Sirk Marija, trgovina z mešanim blagom, Glavni trg 15; Leskovšek Marija, trgovina z mešanim blagom, Dravska ul. 8; Kerth Pavla, izdelovanje senčnikov za električne lampe, Koroška c. 39; Saveršnik Franc, ugaševanje klavirjev, Einspillerjeva ul. 26; Novak Leopoldina, prodaja citer in drugih glasbenih novosti, Wilsonova ul. 15; Vojvoda Ana, čevljarstvo, Barvarska ul. 5.

× Za naš izvoz vina. V zavodu za pospeševanje vinske trgovine se je pod predsedstvom načelnika tega zavoda dr. Jurija Tomičiča vršila konferenca, na kateri so razpravljali o nedostatkih vinskega izvoza. Konferenca so se udeležili razen zastopnikov trgovinskega ministristva tudi zastopniki proizvajalcev vinskih veletrgovcev. Na konferenci se je ugotovilo, da v trgovini vina vlada pri nas velika kriza ter je zato potrebno, da se pri Privilegiranem izvoznem društvu v Beogradu osnuje izvozna sekcija za vino. Ta sekcija naj bi hitro ukrenila potrebno, da se ustvari možnost za izvoz vina iz Jugoslavije. S konferencie je bil takoj poslan ministristvu za trgovino predlog za sestavo take sekcije za izvoz vina pri Privilegiranem izvoznem društvu.

× Proračunska dela za leto 1931-1932. Po sporazumu med finančnim ministristvom in med drugim člani vlade se morajo do 1. avgusta t. l. predložiti finančnemu ministristvu predlogi za proračun za leto 1931-1932. Do tistega časa pa se bo finančno ministristvo bavilo z ureditvijo samoupravnih in banovinskih proračunov.

× Črnomorski Lloyd Male antante. Poslanik Jan Pekarek je pri zasedanju konference Male antante v Strbskem Plesu izšepno obrazložil predlog o ustanovitvi Črnomorskega Lloydja s strani držav Male antante. Ta nova paroplovna družba naj bi imela namen vpostaviti zvezo med članicami in Orientom.

× Kotacije trgovskih obveznic na zagrebški borzi. 9. t. m. je prišla na zagrebški borzi kotacija 6% begovskih (beglucskih) obveznic, o katerih smo svoječasno izšepne poročali. Prvi tečajji so se glasili 76-50 d. in 79-— bl.

× Reparacijske priznanice. Notranje ministristvo sporoča, da se je v zadnjem času pojavilo veliko zanimanje za nakup priznanice za neizdane reparaacijske bone po čl. 11 zakona o izplačilu vojne škode. Ministristvo opozarja interese, da so te priznanice imenske in pripadajo osebi, kateri je bila odškodnina priznana. Te priznanice so vsled tega neprenosljive, kupec takih priznanic se ž njimi ne more okoristiti, kakor je bilo to mogoče pri odškodninskih priznanicah po čl. 10 omenjenega zakona in pri 20% kronskih bonih.

× Za tlakovanje naših cest. 23. t. m. se bo v centrali industrijskih korporacij vršila konferenca zastopnikov industrije »trdega kamenja«. Na konferenci bodo razpravljali o normalizaciji in o sortiranju »trdega kamenja« za tlakovanje cest.

× Konferenca strokovnjakov za izdelavo obrtnega zakona. V trgovinskem ministristvu je končala svoje delo strokovna komisija, ki proučuje mnenja in pripombe gospodarskih zbornic k načrtu obrtnega zakona. Na posredovanje beogradske in zagrebške trgovske zbornice je ministristva za trgovino Juraj Demetrovič odločil, da se bo vršila v Beogradu konferenca o tem vprašanju z zastopniki zainteresiranih krogov.

× Naša trg. pogajanja z Albanijo. 1. avgusta se začne v Beogradu pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe z Albanijo.

× Šola za trgovsko naobrazbo. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine opozarja abituriente, ki se žele posvetiti trgovskemu poklicu, na ustanovo »Academie Commerciale« v Parizu, ki je bila ustanovljena leta 1921. po inicijativi pariške trgovske zbornice. Akademija je priključena šoli visokih komercialnih znanosti (Ecole des Hautes Etudes Commerciales). Šola traja eno leto. Pouk se pričnjen v začetku novembra in traja do poletnih počitnic. Poleg teoretičnih nauk se gojijo seminarska dela iz finančne vede, knjigovodstva, trg. tehnologije, gospodarske geografije, politične ekonomije, občeja in državljanskega prava ter z vseh gran trgovske socialne zakonodaje. Za sprejem se zahteva srednješolska maturata in prilično znanje francosčine. Pariška trgovska zbornica nudi dijakom podpore v materijelnem oziru s tem, da votira vsako leto večje kredite, ki so namenjeni v kritje stroškov revnejšim, a pridnim dijakom. Vpis je že pričel in traja do 15. oktobra. Vse podrobne informacije se dobijo pri zavodu za pospeševanje zunanje trgovine ali pa direktno pri ravnateljstvu Ecole des Hautes Etudes Commerciales v Parizu, 43, rue de Tocqueville.

× Avstrija zapira pot našemu bučnemu olju. Koroški in štajerski producenti bučnega olja pozivljajo dunajsko vlado, da uvede zaščitno carino na naše bučno olje, ki se v smislu trgovske pogodbe uvaža v Avstrijo carine prosto. Avstrija je važen konzument našega bučnega olja, saj znaša letni izvoz skoro 4000 q, kar pomeni za naša štajerska in prekmurke producente znaten dohodek. Avstrijski producenti zahtevajo uvedbo 35 zl. kron za 100 kg, kar pomeni popolno prohibicijo našega izvoza. Prepričani smo, da bo naša delegacija energično branila interese naših proizvajalcev bučnega olja.

× Rekordna svetovna produkcija premoga v letu 1929. Svetovna produkcija premoga je v letu 1929. dosegla rekordno višino s svojimi 1.55 milijardami ton (leta 1927. 1.48 milijarde ton). S tem se je produkcija dvignila za 4.7 odstotkov napram letu 1927. in 15.4 odstotkov napram letu 1913. Od skupne produkcije odpade 85.14 odstotkov na črni premog in 14.8 odstotkov na rujav premog. Evropska produkcija premoga znaša 48.32 odstotkov, ameriška 42.77 odstotkov.

Posestvo z mlinom

iščem v najem ozir. odkupim od gospodarja, ki bi lahko ostal do smrti pri hiši. — Naslov v upravi.

OGLAŠUITE
v
dnevniku
JUGOSLOVAN

Borzna poročila

dne 11. julija 1930.

Devizna tržišča.

Ljubljana, 11. jul. Amsterdam 22-655—22-715, Berlin 13-445—13-475, Bruselj 7-8828, Budimpešta 9-8822, Curih 1094-40—1097-40, Dunaj 7-9489 do 7-9789, London 274-07—274-87, Newyork 56-31, Pariz 221-98, Praga 166-95—167-75, Trst 294-30 do 296-30.

Zagreb, 11. jul. Amsterdam 22-685 bl., Dunaj 794-89—797-89, Berlin 13-445—13-475, Bruselj 788-28 bl., Budimpešta 988-22 bl., Milan 294-326 do 296-326, London 274-07—274-87, Newyork ček 56-21—56-41, Pariz 220-98—222-98, Praga 166-95 do 167-75, Zürich 1094-40—1097-40.

Beograd, 11. jul. Amsterdam 22-3150—22-6550, Berlin 13-445—13-4750, Dunaj 794-89—797-89, Budimpešta 986-72—988-72, Zeneva 1094-40—1097-40, London 274—274-87, Newyork 56-21—56-41, Pariz 220-98—222-98, Praga 166-95—167-75.

Curih, 11. jul. Beograd 9-125, Pariz 20-255, London 25-04, Newyork 514-75, Bruselj 71-93, Milan 26-96, Madrid 60-50, Amsterdam 206-96, Berlin 122-825, Dunaj 72-68, Sofija 3-73, Praga 15-275, Varšava 57-70, Budimpešta 90-175.

Dunaj, 11. julija. Berlin 168-88, Amsterdam 284-82, Kopenhagen 189-60, Stockholm 190-80, Newyork 807, London 34-44, Pariz 27-865, Bruselj 98-87, Praga 21-005, Beograd 12-5575, Budimpešta 123-95, Bukarešta 4-2110, Varšava 79-37, Sofija 5-1812, Milan 37-09, Curih 137-58. Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu.

Vrednostni papirji.

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 11. jul. Drž. papirji: 7% inv. pos. 86-50—87, voj. škoda ar. 432—433, kasa 432 do 433 (433), avg., sept. 432—433, okt., nov. 433 bl., dec. 432—433, 7% Bler pos. 84-75—85 (85), 8% Bler pos. 95-125—95-375 (95-25), 7% pos. hip. 84—84-375. — Banke: Hrvatska 50 d., Prastrediona 900—905, Udružena b. 191-50—192-50, Ljublj. kred. 122 d., Mednarodna 63 d., Narodna banka 8200—8300. — Industrije: Seferana Osijek 330—342, Trboveljska 405—409, Slavonija 200 d., Vevče 126 d.

Beograd, 11. jul. 7% invest. pos. 89-75—90-25, 4% agrarne obveznice 55-50, 7% posojilo hip. banke 86-50, Narodna banka 8210—8225, Obvezna banka 650, Izvozna banka 650, Prometna banka 970, Vojna škoda 443-25—444-25.

Dunaj, 11. jul. Bankverein 18, Kreditni zavod 47-55, Prioritete 92-55, Trbovlje 50-20, Leykam 4-20.

NOTACIJE NAŠIH DRŽ. PAPIRJEV V INOZEMSTVU.

Newyork, 11. julija. 8% Bler 94-50—95-50, 7% Bler 84-50—85-25, 7% posojilo Hipot. b. 84—84-50.

London, 11. julija. 7% Bler 84—85.

Žitna tržišča.

Na ljubljanskem tržišču tendenca čvrsta, zaključena sta bila dva vagona pšenice.

Novi Sad, 11. jul. Pšenica nova 78/79 kg: bačka 167-50—172-50, gornje bačka 170—175, banat, Tisa 175—180, gornjebanat. 172-50—175, sremska 162-50—167-50. Otrobi: srem, ban. 77-50—82-50. Tendenca stalna. Promet: Pšenica 31 vagonov, ječmen 1 vagon, kuruza 23 vagonov, moka 4 vagona, otrobi 30 vagonov.

Sombor, 11. jul. Pšenica stara 78/79 kg: 157-50—162-50, 79/80 170—175, srem, slav. stara 78/79 kg 160—165, nova 78 kg 16—165, Ban., Tisa, nova 79/80 kg 172-50—177-50, Ban., Bega 79/80 kg 165—167-50, Ban., Bega kanal 79/80 kg 165—170. Oves: banaški 150—155, srem, slav. 150—155. Rž: baška 110—115. Ječmen: baški, stari 64/65 kg 95—100, baški, letni 67/68 kg 112-50—117-50, baranjski 66/67 kg 120—125. Kuruza: baška 110—115, baška, avgust 117-50 do 122-50. Moka: Ogg 330—340, Og 325—330, 2 290—310, 5 240—250, 6 170—180, 7 115—125, 8 90—100. Promet: skupno 367 vagonov. Tendenca stalna.

Budimpešta, 11. jul. Tendenca slabša, promet srednji. Pšenica: okt. 18-75—18-95 (18-87 do 18-88). Rž: okt. 11-85—12-05 (11-90—11-92). Kuruza: jul. 14-88—15-— (14-86—14-88), avgust 14-65—14-92 (14-70—14-72), tra. avg. 13-—.

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendenca nespremenjena mlačna, zaključenih je bilo 34 vagonov bukovih cepanic in 1 vagon tesanega lesa.

Sport

Ljubljana, 11. julija.

Turnir za svetovno prvenstvo v Montevideu se vrši v štirih skupinah. Moštva vsake skupine igrajo medsebojno po sistemu na točke. dočim igrajo zmagovalci skupin po cup sistemu. Tekme se vrše v velikanem, novozgrajenim stadionu, ki ima prostora za 100.000 gledalcev. Mi igramo prvo tekmo v ponedeljek z Brazilijo in nimamo dosti izgleda na uspeh. 17. t. m. se srečamo z Bolivijo, ki nam je po moči prilično enaka.

Naša ekipa se je medtem že odpočila od prestanega napornega potovanja in pridno trenira. Vreme je zelo ugodno, ker ni prevelike vročine, tako da so naši igralci v prav dobri kondiciji. Danes je naša reprezentanca položila venec na grob Artigase, osvoboditelja in borca za neodvisnost Uruguaya.

Mednarodna regata na Bledu se vrši v dneh 19. in 20. t. m. Program prvega dne obsega jugoslovansko prvenstvo, drugega dne pa mednarodne veslaške tekme. Regate se udeležijo poleg najboljših jugoslovanskih klubov tudi inozemci. Tekmovalna proga meri 1900 m. Za tekmovalne čolne bo zgrajen poseben hangar za 36 čolnov. Nameščene bodo potrebne slačilnice, garderobe, tribune za gledalce in megafoni.

Turnir železničarskih klubov se vrši danes in jutri v Sarajevu. Sodelujejo klubi iz Ljubljane, Maribora, Osijeka, Sombora, Beograda, Subotice, Zagreba in Sarajeva. Po končanih tekmah se bo sestavila reprezentanca železničarjev, ki bo nastopila proti reprezentanci Sarajeva. Na kongresu se bo osnoval Savez železničarskih sportnih klubov.

Savezni delegati za drž. prvenstvo so že dočleni: v Osijeku Slavija—Hašk g. N. Segedin-ski, v Zagrebu Concordia—Ilirija g. M. Miodragović in v Beogradu Jugoslavija—Bačka g. R. Kretić.

Tunney in Dempsey, bivša svetovna prvaka v boksu, sta začela ponovno trenirati. Prvi, da si zopet osvoji prvenstvo, drugi pa za match z italijanskim orjakom Carnero.

Hidden, reprezentančni vratar Avstrije, odputuje 8. avgusta iz Dunaja v London, kjer je angažiran za Arsenal, enega izmed najboljših angleških profesionalnih klubov.

Dvomeč Finska : Češkoslovaška se je vršil te dni v Pragi. Čehi so se pokazali v najni formi in so skoro v vseh disciplinah izgubili. Doseženih je bilo več državnih lahko-atletskih rekordov. Evo rezultatov:

100 m: 1. Engl. (Č.) 10-9, 800 m: 1. Dvorsky (Č.) 2 : 00-6, krogi: 1. Douda (Č.) 14-68 m, 110 m zapreke: 1. Sjöstedt (F.) 15-7, 5000 m: 1. Kosciak (Č.) 15 : 31-4, kladivo: 1. Pruša (Č.) 42-14 m rekord, skok ob palici: 1. Korejs (Č.) 4-005 m rekord, skok v dalj: 1. Hoffman (Č.) 6-84 m, kopje: 1. Järvinen (F.) 67-6 m, 400 m zapreke: 1. Dostal (Č.) 57-6 rekord, disk: 1. Kennte (F.) 44-3 m, skok v višino: 1. Dalman (F.) 1-8 m.

Motoklub »Ljubljana«. V nedeljo, dne 13. t. m. priredi Savez Motoklubova kraljevine Jugoslavije zvezdno vožnjo v Rogaško Slatino, kjer je ob 10. uri dopoldne v hotelu »Pošta« skupni sestanek udeležencev vseh motokiklističnih klubov Jugoslavije. Odhod članov iz Ljubljane je določen za 6. uro jutraj od kavarnarje Evropa. Zunanji člani naj si odhod uredijo tako, da prispejo do cilja do 10. ure dopoldne. Ker je vožnja velikega propagandnega pomena in da savezna prireditev tem veličastneje uspe, apelira Motoklub »Ljubljana« na vse svoje člane, da se te vožnje sigurno udeležijo v kar največjem številu. Proga je zelo lepa in meri iz Ljubljane do Rogoške Slatine ca. 108 km. Na svidenje v Rogoški Slatini! — Odbor.

Občni zbor M. O. preložen.

Občni zbor M. O. L. N. P. se vrši mesto 9. t. m. v torek 15. t. m. ob 20. uri v hotelu »Orel«.

I. S. S. K. Maribor : S. K. Čakovec.

Nogometni okrožni prvak je za nedeljo povabljen v Čakovec, kjer bo odigral s tamošnjim moštvom prijateljsko tekmo.

S. K. Železničar gostuje v soboto in ljo v Sarajevu, na turnirju železničarskih bov.

I. S. S. K. Maribor : S. T. K. Ptuj.

V nedeljo se vrši v Ptujju tenis-match med tamošnjim S. T. K. Ptujem in I. S. S. K. Mariborom. Za Maribor nastopijo: Šepec, Voglar Pušenjak, Mešiček, Fabijan in Gasperin.

Spedijsko podjetje

išče v uvoznem prometu popolnoma

izvežbanega uradnika

Glavni pogoj je znanje slovenščine in srbohrvaščine v govoru in pisavi

Ponudbe je poslati pod »UVOZ« na administr. »Jugoslovana«

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

TURJAŠKI TRG 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v dravski banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 20 Din in dobivajo za to brezplačno strokovni list

»KMETOVALEC«

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila za umno gospodarstvo. Družba dobavlja članom tudi razne kmetijske potrebnosti

VSAK KMET MORA BITI ČLAN KMETIJSKE DRUŽBE

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI No. 14.982.

Izprememba

v seznamu zdravnikov.

Dr. Weiss Hinko, zdravnik v Slatini-Radenci, in dr. Kralj Angel, sekundarij splošne bolnice v Ljubljani, sta bila vpisana v imenik zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Ljubljana, dne 3. julija 1930.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

Po naredbi bana:

Zdravstveni inšpektor: Dr. Mayer s. r.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

P 29/23—177.

Oklic.

1654

Dne 16. julija 1930. ob devetih se bo oddajala pri podpisnem sodišču, soba št. 29, za dobo pet let v najem novozgrajena vila št. 182 v Gradu-Bled z 10 sobami in pritliklinami.

Izključna cena najemnine znaša najmanj 15.000 Din letno.

Ostali dražbeni pogoji so na vpogled pri županstvu na Bledu in pri podpisnem sodišču med uradnimi urami.

Okrajno sodišče v Radovljici, odd. I., dne 10. julija 1930.

C 175/30—5.

Oklic.

1655

Tožeča stranka Bukovac Jurij in Polona, prevzitarja v Zurgah št. 9, je vložila proti toženi stranki Knaus Ignacu in Julijani, posestnikom v Zurgah št. 9, k opr. št. C 175/30—5 tožbo radi 3550 Din 80 p s prip.

Narok za ustno razpravo se je določil na 29. julija 1930. ob pol desetih pred tem sodiščem v izbi št. 3 razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se postavlja g. Bogataj Ivan, zasebnik v Kočevju, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Kočevju, odd. II., dne 8. julija 1930.

C II 33/30—1.

Oklic.

1652

Tožeča stranka Umetič Jurij, posestnik v Veliki Dolini, po notarju Josipu Vimpolšek v Kostanjevici, je vložila proti toženi stranki Vovku Jožetu iz Velike Doline št. 2, oz. njegovim dedičem in pravnim naslednikom neznanega bivališča, k opr. št. C II 33/30—1 tožbo radi lastnine.

Narok za ustno razpravo se je določil na 1. avgusta 1930. ob desetih, pred tem sodiščem v izbi št. 4 razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se postavlja Josip Likar, upokojeni gozdar na Dobah št. 1, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Kostanjevici, odd. II., dne 1. julija 1930.

C III 786/30—2.

Oklic.

1650

Tožeča stranka Brozovič Srečko, lastnik agencije »Putermisore« v Zagrebu, je vložila proti toženi stranki Migalič Fani iz Karlovca, selo Hrnetič št. 1, k opr. št. C III 786/30—2 tožbo radi Din 750.—

Narok za ustno razpravo se je določil na 27. avgusta 1930. ob osmih pred tem sodiščem v izbi št. 50 razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se postavlja gosp. Kobal Alojzij, odvetnik v Ljubljani, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Ljubljani odd. III., dne 2. julija 1930.

C 106/30—1.

Oklic.

1653

Tožeča stranka Repar Ana, gostilničarka v Metliki št. 150, je vložila proti toženi stranki Bradica Francu, posestniku v Metliki, sedaj neznano kje v Ameriki, po skrbniku Weissu Leopoldu, trgovcu v Metliki, k opr. št. E 106/30—1 tožbo radi Din 2356.—

Narok za ustno razpravo se je določil na 27. avgusta 1930. ob pol osmih pred tem sodiščem, razpravna dvorana št. 20.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se postavlja Weiss Leopold, trgovec v Metliki, za skrbnika ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Metliki, odd. II., dne 8. julija 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 413—prez—30.

3—2

Razpis.

Na Juridčni fakulteti v Ljubljani se razpisuje mesto docenta za javno pravo.

Prosilci za to mesto naj vložijo pravilno opremljene in kolkovane prošnje, katerim je dodati curriculum vitae ter znanstvene spise,

do 30. septembra 1930.

pri podpisnem rektoratu.

Rektorat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani,

dne 1. julija 1930.

Rektor: Dolenc s. r.

Razpis.

1643—2—2

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 24. julija 1930. ob enajstih nabavo:

8000 kg pšenične moke št. 0g
2000 kg pšenične moke št. 0gg
7000 kg pšenične moke št. 6
1000 kg ječmenove kave Kathreiner
1000 kg Frankovega pridelka za kavo
2000 kg pralnega mila.

Posebni pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika v Velenju,
dne 9. julija 1930., št. 5910.

Razne objave

1633—3—2

Poziv upnikom.

Zadruga drž. službenika za nabavku namirnica v Slovenjgradcu je po sklepu občnega zbora z dne 22. marca 1930. prešla v likvidacijo in se razdruži.

Eventuelni upniki naj prijavijo svoje terjatve do 1. avgusta 1930.

Likvidatorji.

1657

Objava.

Izgubil sem odpustnico drž. osnovne šole v Mostah pri Ljubljani na ime: Sušteršič

Ivan iz Mlade Boleslave (CSR), ter jo proglašam za neveljavno.

Sušteršič Ivan s. r.

1656

Objava.

Izgubil sem izpričevalo II. a razreda, I. semester, trgovsko-gremialne šole v Ljubljani za leto 1921/22., kat. št. 22, na ime: Pirnat Alojzij iz Viča, Proglašam ga za neveljavno.

Pirnat Alojzij s. r.

1649

Objava.

Izgubil sem izpričevalo III. b razreda državne gimnazije v Mariboru za šolsko leto 1929/30. na ime: Kobale Franc iz Slovenske Bistrice. Proglašam ga za neveljavno.

Slov. Bistrica, dne 7. julija 1930.

Kobale Franc s. r.

1651

Vabilo

na IV. redni občni zbor,
ki ga bo imel

Savez Agravnih Zajednic za Slovenijo,
r. z. z. n. z. v Mariboru,
v nedeljo, dne 27. julija 1930., ob desetih,
v Mariboru v prostorih gostilne Senekovič
v Tatenbachovi ulici.

Dnevni red:

1. Volitev dveh overovalcev zapisnika.
2. Poročilo upravnega odbora.
3. Poročilo nadzornišva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1929. in podelitev razrešnice upravnemu odboru in nadzorništvu.
5. Izprememba saveznih pravil v §§ 1., 2., 19., 29. in 57.
6. Ustanovitev mlekarne.
7. Organiziranje skupnega prodajanja kmetijskih proizvodov zadrugnikov.
8. Zadolžitev pri Privilegirani Agrarni banki in pri ministrstvu poljoprivrede.
9. Odobritev enotnih zadrugnih pravil za članice.
10. Volitev v upravni odbor.
11. Letni prispevki.
12. Slučajnosti.

V primeru, da ta občni zbor ne bo sklepčen, se bo vršil novi občni zbor po 14 dnevih z istim dnevnim redom in na istem kraju, kateri zbor bo reševal polnomočno in pravoveljavno brez ozira na število zastopanih članov.

Upravni odbor.

27

Med tem so umetniki in miroljubni meščani ogledovali priprave za praznik in na njihovih obrazih je bilo čitati tako mračno ljubezen do življenja kakor je bilo mračno njihovo življenje samo: največji dogodki so izgubljali ob njihovem merilu svojo veličino, čim so jih doznali, bili so medli, kakor oni sami. Šli so par za parom, noseč otroke v naročju ali vodeč jih za roko, ali pa so tekali otroci pred njimi in nič lepši niso bili kakor njihovi starši in vse je kazalo, da tudi ne bodo bolj srečni in da bodo spravljeni na svet druge otroke, ki jim bosta radost in krasota prav tako skromno odmerjeni kakor njim. Včasih pa si ugledal kako veliko, zalo dekle, ki je na svoji poti navdajala mladeniče s plemenitim hrepenenjem, starca pa z grenkim spominom na sladkosti življenja.

Pri vojaški šoli je Evarist pokazal Elodiji egiptanske kipe, ki jih je narisal David po rimskih vzorcih iz Avgustove dobe. Tedaj sta čula napudranega starega Parižana, ki je vzkliknil:

»Človek bi mislil, da je na bregovih Nila!»

Zadnje tri dni, odkar Elodija ni videla svojega prijatelja je bil »Amor slikar« priča resnih dogodkov. Grajana Blaise-a so bili ovadili Odboru za javno varnost radi sleparij pri dobavah. Sreča, da je bil trgovec »bakrorezi znan v svoji sekciji: Nadzorni Odbor Kopij

je bil pri Odboru za javno varnost porok za njegovo državljansko mišljenje in je izpričal njegovo poštenje.

Elodija je vsa vznemirjena pripovedovala o tem dogodku ter pripomnila:

»Sedaj smo pokojni, toda bilo nam je že pošteno vroče. Malo je manjkalo, da niso mojega očeta vtaknili v zapor. Da je nevarnost trajala še nekaj ur, bi vas bila šla prositi, Evarist, da napravite pri svojih vplivnih prijateljih potrebne korake za mojega očeta.»

Evarist ni odgovoril. Elodija še v sanjah ne bila mogla izmeriti globine tega molka.

Šla sta roko v roki vzdolž strmih bregov Seine, sta si o medsebojni ljubezni v govorici Julije in Saint-Preux-a: »vrli Jean Jacques« jima je nudil sredstvo, da sta slikala in krasila svojo ljubezen.

¹ Saint-Preux je ljubimec Julije d'Etagny v Rousseau-jevem romanu »La Nouvelle Héloïse«.

² Rousseau.

Občinska uprava je bila dosegla to čudo, da je za en dan zavladalo izobilje v sestradanem mestu. Na Invalidskem trgu, na obrežju reke, se je bil pomestil sejmi: trgovci so prodajali po barakah klobase, safalade, jetrnice, z lavorjem ovenčane gnjati, nanterre-ske kolače, hlebce po štiri funte, limonado in vino. Bile so tudi prodajalne, kjer so se prodajale domoljubne pesmi, karkarde, medene verižice in vsakovrstne drobne dragocenosti. Evarist se je ustavil ob izloži skromnega dragotinarja ter izbral srebrn prstan, kjer je bila videti v reliefu Maratova glava, ovita s svilenom ruto. In nataknil ga je Elodiji na prst.

* * *

Tisti večer jo je ubral Gamelin v ulico Suhiega Drevesa h grajanki Rochemaure, ki je bila poslala ponj

v nujni zadevi. Našel jo je v njeni spalnici, zleknjena na otomani, galantno raznaženo.

Dočim je grajankino telo izražalo pohotno koprenje, je vse okrog nje govorilo o njeni graciji, njenih igrav, njenih talentih: harfa poleg napol odprtega klavirja; kitara v naslonjaču; statva za vezenje, na kateri je bilo napeto satinsko blago; omara za knjige vsa v neredu, kakor da jo je opustošila krasna roka, prav tako željna spoznanja kakor občutkov. Dala mu je poljubiti roko in mu rekla:

»Pozdravljen, grajan porotnik!... Prav danes mi je Robespierre starejši izročil pismo s priporočilom za vas na predsednika Hermana, zelo dobro sestavljeno pismo, ki pravi približno tole: »Opozarjam vas na grajana Gamelina, ki je vreden priporočila zavoljo svojih talentov in svojega domoljubja. Smatral sem za svojo dolžnost, da Vam sporočim ime domoljuba, ki ima načela in neomajano ponašanje v revolucionarni smeri. Ne zamudite prilike, da se izkažete uslužnega republikancu...« Nesla sem to pismo še gorko predsedniku Hermanu, ki me je sprejel zelo vljudno in laskavo ter nemudoma podpisal vaše imenovanje. Stvar je v redu.

Gamelin je za hip pomolčal ter nato dejal:

»Grajan, čeprav nimam koščka kruha, da bi ga dal svoji materi, prisegam na svojo čast, da sprejemem funkcije porotnika samo zato, da bi služil Republiki ter jo osvetil nad vsemi njenimi sovražniki.«

Grajan je sodila, da je zahvala hladna in poklon strog. Sumničila je Gamelina, da je premalo ljubezniv. Toda preveč je ljubila mladost, da mu ne bi izpregledala kake neuglajenosti. Gamelin je bil lep: sodila je, da je zaslužen. »Ga bomo že opilili, si je mislila. In povabila ga je k svojim večerjam: sprejemala je vsak večer, po gledališču.

Seja ljubljanskega občinskega sveta

Ljubljana, 11. julija.

Za današnje sejo občinske uprave je vladalo še precejšnje zanimanje, ker so bile na dnevnem redu prav važne komunalne zadeve, v prvi vrsti vprašanje gradnje carinarnice, dalje razprava o računskem zaključku za leto 1929 in naposled debata o elektrifikaciji Dravske banovine.

Županovo poročilo

Župan dr. Dinko Puc je sejo otvoril točno ob 17. in podal kratko poročilo o vseh važnejših dogodkih in ukrepih, ki jih je storila občinska uprava od zadnje seje. Za overovalca zapisnika je imenoval obč. svet. gg. Sarabona in Petra Šterka. Nato je omenil, da se je udeležil vsesokolskega zleta v Beogradu, kakor tudi gospodarske konference na Sušaku, ki je razpravljala o spoju Slovenije z morjem. Te konference se je udeležil skupno z obč. svet. dr. Fettichom.

Komemoracija katastrofe »Kara-djordja«

G. župan se je nato v lepih besedah spomnil katastrofe našega lepega parnika »Kara-djordja«. Dejal je med drugim: Poročati imam žalostno vest, da se je naš najlepši parnik »Kara-djordje« ponesrečil. (Občinski svetovaleci so se v znak sožalja dvignili s sedežev.) Občinska uprava si šteje v dolžnost, da kondolira Jadranski plovitbi k tej nesreči. Obenem predlaga, da votira občinski svet za ponesrečene mornarje znesek 10.000 Din kot podporo. (Živahno odobravanje med občinskimi svetovalci in klici:

Vprašanje gradnje carinarnice

Občinska uprava je nato prešla k razpravi o poročilih finančnega odseka.

Poročevalec obč. svet. Ivan Tavčar je najprej poročal o zadolžnici, ki jo ima podpisati mestna občina v zadevi najetja posojila pri Državni hipotekarni banki za gradnjo nove carinarnice v Ljubljani. Finančni odsek je predlagal naslednji sklep v odobrenje:

»Občinsko zastopstvo najame pri Državni hipotekarni banki kaldrmsko posojilo v smislu uredbe o kaldrmini v znesku Din 16.400.000— in sicer za dobo 25 let za zgradbo vseh poslopij glavne carinarnice v Ljubljani in za zgradbo dovoznih cest k carinarnici.

Posojilo se dviga v obrokih.

Občinsko zastopstvo dovoljuje, da se pri zemljiščih, katera se bodo kupila iz najetega posojila, odnosno na zemljiščih, na katerih se bodo zgradile zgradbe iz najetega posojila, kakor tudi na dohodke teh objektov vključi zastavna pravica za celokupni znesek dovoljenega posojila s pripadki in kavcijo v korist Državni hipotekarni banki.

Po uspešnih pogajanjih s finančnim ministrom je to odobrilo: izvršitev projektiranih zgradb za carinarnico in tlakovanje nekaterih cest s približnimi stroški Din 25.000.000— ter najetje posojila Din 16.400.000— na račun dohodkov kaldrmine, ki se pobira pri ljubljanski carinarnici.

Diferenca ca. Din 8.600.000— pa se bo krila iz neangažiranega posebnega kaldrmskega fonda.

Podžupan prof. Evgen Jarc je nato predlagal, da bi se to posojilo obrestovalo od takrat, ko se bo dvignilo. Bsedilo zadolžnice ne odgovarja dejstvom, kakršna so bila sklenjena pri pogajanjih s centralno upravo Državne hipotekarne banke.

Obč. svet. dr. Vladimir Ravnihar je k sklepu dodal nekatere pripombe, ki so se nanašale na zgradbo carinarnice in ureditev dovoznih cest. Pozdravljaj je zlasti dejstvo, da se je vprašanje carinarnice naposled pomaknilo z mrtve točke. Ze vladni komisar, banksi svetnik g. Mencinger, je sprožil vprašanje gradnje carinarnice ter je vodil pogajanja z generalnim direktorjem carin dr. Konradom Šmidom. Oporozarjal je, da se carinarnica zgradi na svetu, ki je zadnji čas glede cen znatno porastel. G. vladni komisar je izposloval za ta svet opcijsko pravico, ki je pa menda sedaj že zapadla. Obžaluje, da so cene znatno porastle in da mora mestna občina sedaj kupovati dotični svet po 42 Din za kvadratni meter, dočim je bila prej cena dogovorjena po 22 Din.

G. župan je k izvajanjem predgovornika pripomnil, da je mnogo pripomogel k zgradbi carinarnice tudi sedanji občinski svet in da je akcijo podpiral generalni direktor dr. Konrad Šmid, ki je šel občini zelo na roko. (Klici: »Dobro!«) V sporazumu z železniško upravo in drugimi faktorji je sedaj tako urejeno, da ostane osebno-potniški kolodvor na starem mestu, da ostane na istem mestu tovarni kolodvor in da bo carinski kolodvor v bližini carinarnice. Sedaj carinski kolodvor, ki je poleg tovarnega, zelo ovira ne samo tovarni, marveč tudi osebni promet. Glede nakupa zemljišča za carinarnico omenja, da je opcijska pravica zapadla in da so res nekateri lastniki parcel zahtevali eksorbitantne cene. Priznati pa mora, da je večina lastnikov napram občini popustila v cenah, a proti nekaterim lastnikom, ki zahtevajo visoke cene, bo od strani državne železniške uprave uvedeno razlastitveno postop-

»Dobro!«. Županov predlog je bil soglasno sprejet.

Obč. svet. Ivan Hribar je k temu predlogu pripomnil, da občinski svet obhaja ju-naško ponašanje pomorščakov »Kara-djordja«, ki so s svojim požrtvovalnim delom rešili življenje tolikim našim bratom. (Živahno odobravanje!)

G. župan je nato sporočil, da je kongresni odbor Vseslovenskega gasilskega kongresa povabil mestno občino odnosno občinske svetovalece, da se udeležijo tega kongresa, ki se bo vršil od 1. do 4. avgusta t. l. v Ljubljani. Pozval je občinske svetovalece, da se tega kongresa udeležijo v čim večjem številu.

Zapisnica novega meščana

G. župan je nato predstavil občinskemu svetu novega ljubljanskega meščana, mesarskega mojstra Frana Ocvirka, ki ga je pozval, da brani čast Ljubljane in da poda zaobljubno prisego njemu v roke. G. Ocvirk je položil to prisego, nakar mu je g. župan izročil lepo diplomu o meščanstvu, umetniško delo akad. slikarja H. Smrekarja.

Sprejem v občinsko zvezo

Poročevalec personalno-pravnega odseka obč. svet. dr. Vladimir Ravnihar je nato poročal o sprejemu nekaterih oseb v občinsko zvezo. Sprejeti so bili proti plačilu takš: ga. Marija Lamprecht in njena hčerka Olga (100 Din), dalje ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe inž. Simon Radnai s soprogo (1000 Din) in uradnica Dora Gruden (100 Din).

Regulacija svetokriškega okraja

Poročevalec finančnega odseka obč. svet. Ivan Tavčar je nato poročal o najetju posojila za regulacijo svetokriškega okraja. Finančno ministarstvo je odobrilo ljubljanski občini najetje posojila 7.000.000 Din pri Pokojninskem zavodu za privatne nameščence v Ljubljani. S tem posojilom se ima urediti Dunajska cesta in svetokriški okraj. Pokojninski zavod je stavil kot pogoj za dovolitev posojila, da bo najkasneje do konca leta 1934. mestna občina razširila in regulirala vsaj Gajevo ulico, zlasti pa podrla hišo na vogalu Dunajske ceste in Gajeve ulice, kakor tudi vsa dela, ki so določena v regulacijskem načrtu. Kraljevska banska uprava je odobrila, da sme Mestna hranilnica prevzeti žiro za to posojilo, ki se bo amortiziralo v 20. letih z 8% obrestmi in 2% amortizacijo kvoto.

Občinski svet je odobril predloge finančnega odseka.

Nagrade uradnikom gradbenega urada

Občinski svet je nato sprejel predlog finančnega odseka, da se dovoli nagrada v skupnem znesku 19.269,70 Din uradnikom gradbenega urada, ki so izdelali načrte novih objektov carinarnice. Ker je bilo delo nujno, so uradniki izvršili to delo v izvenuradnih urah in ob nedeljah.

Dom ge. Franje Tavčarjeve v Kraljeviči

Poročevalec finančnega odseka je nato poročal o kuratoriju doma ge. Franje Tavčarjeve v Kraljeviči. Tam je »Kolo jugoslovanskih sester« kupilo za 350.000 Din lepo poslopje z zemljiščem, ki ga je preuredilo za »Dečji dom«, kamor pošilja »Kolo jugoslovanskih sester« na počitnice slabotno in osirotelo dečo. »Kolo jugoslovanskih sester« je del kupnine plačalo, a vključil se je ostanek kupnine 160.000 Din. »Kolo jugoslovanskih sester« je prvotno zaprosilo mestno občino za garancijo tega posojila. Mestna občina pa se je naposled odločila, da sama sodeluje pri »Dečjem domu«. Mestna hranilnica ljubljanska je velikodušno darovala za ta dom 250.000 Din. (Živahno odobravanje.) Izdelal se je poseben statut kuratorija, v katerem je mestna občina zastopana po 4 članih uprave, a »Kolo jugoslovanskih sester« po treh članih.

G. župan je k temu poročilu pripomnil, da je treba v kuratorij izvoliti 4 člane.

Obč. svet. Rupnik je pripomnil, da naj bi se v ta kuratorij izvolil obč. svet. dr. Fettich, Rainer, Ivan Tavčar in Anton Likozar.

Obč. svet. dr. Vinko Gregorič je obžaloval, da se je s tem predlogom prezrla Mestna hranilnica ljubljanska ter predlagal, da se eno mesto prepusti temu zavodu.

G. župan je nato pripomnil, da je treba enega izmed predlaganih gospodov izbrati. To bi bil obč. svet. Likozar.

Obč. svet. Likozar: »En šolnik spada notri!« (Veselost.)

Ker se občinski svet ni mogel zediniti, je odredil g. župan kratek odmor, da se občinski svetovaleci sporazumeli glede kandidatov v kuratoriju. Z večino glasov so bili nato pri glasovanju z listki izvoljeni: dr. Fettich, Rainer in Ivan Tavčar. Četrto mesto je bilo pridržano Mestni hranilnici ljubljanski.

Razni predlogi in prošnje

Sprejet je bil predlog, da občina ne prispeva k stroškom za vzdrževanje uradnega poslopja sreskega načelstva ljubljanske okolice. Sprejeti so bili naslednji predlogi obč. odbornika Ivana Dachsa, da se zniža vstopnina v mestnem kopališču na 2 oziroma 3 Din, da se dovoli kredit 6000 Din za snajenje uradnih prostorov, da se izplača nagrade 4 veroučiteljem na zasebnih

Dr. Gregorič o računskem zaključku

Po poročilu računskega zaključka, ki ga je podal g. Tavčar in v katerem je poudarjal, da se uvede takozvano računsko leto pri računskih zaključkih, ker se s tem doseže popolna likvidacija angažmanov in je zaključek pregleden, je povzel besedo občinski svetnik dr. Vinko Gregorič ter uvodoma podal glavne smer-nice, po katerih bo treba presojati v podrobnih razpravi posamezne postavke predloženega obračuna. Letošnja proračunska razprava se je vršila v rekordnem tempu in zato se niso čitale niti pripombe občanov k proračunu. To se seveda v bodoče ne sme več zgoditi. Po določilih § 69 je magistratni gremij kot upravitelj občinskega sveta zavezan natančno ravnati se po postavkah ustanovnega proračuna. Obračun za leto 1929 pa se odlikuje v tem, da niti od daleč ni zadostil magistratni gremij tem določilom občinskega reda. Jasno je, da je kontrola pri občinski upravi nezadostna in da se bo moral ta nedostatek nujno odpraviti.

Nadaljna zahteva proračunavanja je, da krediti niso več sumarični, ker to ni zdravo in daje gospodarju preveč prostosti. Tudi kontrola med letom je lažje, če so krediti specificirani v proračunu. Ako se polagajo računi o porabi dovoljenih kreditov in o sprejetih dohodkih, morajo biti ti javni računi tako jasni, da jih more razumeti lajik. Proračunu za leto 1930 manjkajo popolnoma točna pojasnila o vzrokih slabšega ali boljšega uspeha nekaterih računskih postavk. Pojasnilo računa bi moralo biti tako, da bi bile izključene vse nejasnosti in vsi dvomi. Knjgovodstvo mora nadalje najstrožje čuvati kredit, ki ga je dovolil občinski svet.

Prekoračenje proračuna v splošni mestni upravi

Proračun je bil prekoračen: Pri uslužbenškem d. u. pi rniških pavšalih, bolniški blagajni, potnih stroških, volitvah, ekspanzarju, kurjah in snajenju, razsvetljavi, inventarju, knjigah in tiskovinah, pošti in kolkah, pri inseratih in raznih za 370.190 Din. Izdatki za plače pa so bili manjši za 248.087 Din. Kakor se vidi se je porabil prihranek pri plačah in pokojninah za kritje prekoračenega kredita.

Mestna poslopja in zemljišča

Pri postavki o vzdrževanju mestnih poslopij v znesku nad 4 milijone so zapopadene anuitete in popravila. Izdalo se je pa proti proračunu za 624.895 Din manj in je dvojno mogoče, da se niso plačale anuitete, ali pa se niso izvršila popravila. V obračunu ni nobenega tozadevnega pojasnila. Pri dohodkih mestnih poslopij ni pojasnila v obračunu, zakaj znašajo zaostanki 98.356 Din in zakaj se je manj najemnine preplačalo, kakor je bilo v proračunu.

Hranilne vloge

Iz obračuna je razvidno, da se je skupno naložilo v hranilnico, ne da bi se amortizacijski fond ločil od drugih naložb. Glede računa v opazki, kjer je izkazano, da znaša stanje hranilnih vlog pri Mestni hranilnici dne 31. decembra 1929 661.397 Din je pripomnil, da je stanje te vloge izkazano v inventarju samo za 659.996 Din. Zakaj ta razlika?

Občinsko posojilo

Pri številki 16 je strošek večji napram proračunu za 2.588.842 Din, pri številki 17 pa obrestovanje novih posojil manjše za 170.228 Din. Manjši strošek potrebuje pojasnila, ki ga pa ni. Manjka tudi pojasnilo o znesku 129.000 Din.

Za odkup dveh tretjin delnic cestne železnice »Siemens Schuckert« se je najelo posojilo pri Mestni hranilnici v znesku 2 in pol milijona. Obrestovanje znaša pri Mestni hranilnici 7% in 4% za ostali del kupnine Siemensu. Te obresti so se stavile v proračun za 1929, plačale so se pa faktično iz kapitala. Ali je ostal ta znesek 228.000 Din neporabljen, ali se je pa porabil v druge namene. Manjka tedaj pojasnila. Ugotavlja, da ima Siemens svoj kapital 2 milijona dinarjev v obratu, ki mu določajo gotove neke dohodke, občina pa ima delnice, od katerih ne le, da ni niti pare dohodkov, temveč mora plačevati še obresti vsako leto. Cestna železnica je pa še vedno tam, kjer je bila. Razširjenje cestne železnice bi se sigurno brez tega odkupa lahko izvršilo.

šolah, ki imajo značaj zunanje šole in ne zgolj zaseben internatski. Ugodi se prošnji društva »Trgovska akademija« za odpis davštine na nezazidano parcelo ter prošnji aerokluba »Naša krila« za podporo 20.000 Din za popravilo novega letala.

Glede letališča v Ljubljani pojasni župan, da se bo občina zanj resno pobrigala, ko bo promet v zraku večji, kar se bo zgodilo prej ali slej. Ugodi se tudi prošnji Prostovoljnega gasilnega društva na Barju za podporo 8000 Din za nabavo potrebnega tehničnega orodja ter prošnji Uprave narodnega gledališča za podporo 30.000 Din in končno prošnji ortopedičnega zavoda »Atenac« za stalno mesečno podporo.

Ceste, ulice, trgi, vodne zgradbe

Za vzdrževanje cest in ulic se je izdalo 1.923 Din preko proračuna. Ni pa pojasnjeno, zakaj je bilo to treba in kako se je dovolil večji kredit. O bolniški blagajni mestnih delavcev naj se vodijo posebni računi. Razni dohodki za ceste so večji za 311.323 Din, to je za vsoto, ki je vredna, da se podrobneje specifičira, kar pa iz obračuna ni posneti.

Socialno skrbstvo

Skupni stroški za socialno skrbstvo so znašali 374.482 Din manj, nego so bili proračunjeni. V principu je bilo prav, da se je štedilo, toda štednja bi bila na mestu bolj pri drugih resorih. Tudi pojasnila o raznih doneskih (279.780 dinarjev) so zelo skromna.

Zdravstvo

Za javna kopališča, kakor ljudsko kopel, kopališče ob Ljubljani, kopališče na Taboru in v Mednem so izkazani stroški 461.481 Din. Račun dohodkov pri teh kopališčih pa znaša 120.711 Din. Razmerje med dohodki in stroški posameznih kopališč kaže, da je ljudska kopel, ki v največji meri služi zdravstvu in ki jo posejajo gospodarsko najšibkejši sloji, najmanj pasivna in da donša najmanj kopališče na Taboru. Za to kopališče je bilo odmerjeno v proračunu 43.000 Din, dočim se je dejansko izdalo zanj 52.545 Din. Višje izplačilo ni pojasnjeno. Raynotako ni pojasnila, zakaj se je izdalo za javna stranišča 31.806 Din več, kakor je določeno v proračunu. Za kopališče v Mednu strošek 172.050 Din po proračunu sploh ni dovoljen.

Šolstvo

Proti proračunu je za šolstvo večji izdatek 286.490 Din, pojasnila ni kdaj se je ta kredit dovolil.

Raznoterosti

Pojasnjeno ni, kakšne uradne potrebe so zerva na 862.500 Din, poraba pa znaša za 83.997 dinarjev manj. Manjka pojasnilo, zakaj se je ta proračunska rezerva porabila, in kdaj se je o tem sklepalo v občinskem svetu.

Izredni promet

Pojasnjeno ni kakšne uradne potrebe so nastale leta 1929, da jih je bilo treba zračunati na izredni promet v znesku 10.130 Din. Treba je detajlnega pojasnila, kako je prišla postavka za nakup vozov za smeti in drugih vozil v znesku 148.436 Din med postavko za vodne zgradbe, ceste in kanale. Popolnoma nepojasnen je tudi strošek 225.757 Din, ki proračunsko ni bil dovoljen.

Dohodki

Med najetimi posojili je všteto tudi obligacijsko posojilo. Treba je pojasniti, ali ne gre tu samo za blagajniško predplačilo, ker je pri mestnem zakladu manjkalo gotovine, dočim je bila na razpolago pri računu o obligacijskem posojilu. Glede raznih dohodkov v znesku 111.187 Din je treba pojasniti, kakšni dohodki so to.

Inventar

Vrednosti poslopij in zemljišč so izkazane v inventarju še po predvojnih cenah, morale bi se valorizirati. V inventarju tudi niso izkazane terjatve mestnega zaklada pri lastnih podjetjih, kakor pri mestni elektrarni, pinarni, zastavljalnici in pripravi v znesku 3 in pol milijona dinarjev. Ni izključeno, da so te terjatve vštete pri vsoti aktivnih zaostankov. Sem spada tudi izkupicek za 6% obligacijsko posojilo v znesku 13 milijonov in pol dinarjev, kateri znesek je še vedno last občine. Z mestnim inventarjem bi se moralo končno izkazovati čisto štetje iz last. glavnice vseh mestnih podjetij.

6% obligacijsko posojilo

Ze pri letošnji proračunski razpravi sem naglašal nujno potrebo, da se uredi amortizacijski fond 6% obl. posojila, to je prispevek cestne železnice kot 6% obrestovanje posojila 16.204.500 Din v znesku 972.270 Din, kot samostojen račun. To posojilo še ni s pogodbo potrjeno niti glede obrestovanja, niti glede amortizacijske dobe in valute. Vršili so se sicer razgovori, toda pogodbe med občino in cestno železnico v smislu določil § 86 obč. reda še ni. Po mojem mnenju se zaračunava ta znesek neopravičeno v breme

cestni železnici. Ta glavica, ki je namenjena kot posojilo cestni železnici za razširjenje omrežja v znesku 13.500.000 Din in ki reprezentira izkupiček 6% obligacij v znesku 18.000.000 dinarjev, je še vedno last občine. Kadar bo pogodba sklenjena, takrat pride ta glavica v last cestne železnice in od takrat bo cestna železnica zavezana plačevati obresti. Kako se pa sedaj postopa? Smatra se to posojilo že definitivno sklenjeno in se zahteva od cestne železnice za obrestovanje tega posojila obresti 972.270 Din, čeravno se dela za razširjenje niti pričela niso. Pri sedanjem položaju cestne železnice je popolnoma izključeno, da bi iz lastnih dohodkov plačevala te obresti. Da pa plača te obresti, uporablja kapital 13.500.000, ki je naložen pri Kreditnem zavodu v Ljubljani na ta način, da dvigne narasle obresti in, ker te še ne zadoštujejo, še del glavice. Jasno je, da se ta fond na ta način vedno sukcesivno zmanjšuje in da bo vedno manj glavice za razširjenje proge na razpolago. Mestna občina naj dviga narasle obresti pri Kreditnem zavodu in jih odkazuje amortizacijskemu fondu 6% obligacijskega posojila. Primanjiljaj za 6% obrestovanje in amortizacijo posojila 18.000.000 Din pa naj krije iz splošnih dohodkov 6% obl. posojila sploh, in če še ti ne zadoščajajo, pa iz splošnih občinskih dohodkov.

Po mojem prepričanju pa tudi v doglednem času cestna železnica ne bo mogla napram občini izpolnjevati svojih dolžnosti, kajti investicije za razširjenje in obnovo proge bodo veliko večje, kot pa sedaj še razpoložljivi kapital 13.000.000 Din in bo morala občina s tem računati, da bo morala sama, brez vsake kompenzacije vsaj več let prevzeti anuitete za posojilo v znesku 18.000.000 Din, ki je plasirano v zlati valutni v inozemstvu.

Ugotovim, da znesek 972.270 Din ni utemeljen, ker ne obstoji še nobena pogodba med cestno železnico in občino, pa če bi tudi obstojala, bi se ne smel kapital 13.500.000 Din uporabiti za plačevanje obresti, ker je ta kapital izključno le namenjen za zgradbo nove cestne železnice. Da dobimo popolno in jasno sliko, predlagam:

Knjigovodstvu se naroča, da napravi do konca julija 1930 točen obračun amortizacijskega fonda 6% obligacijskega posojila in sicer od početka, to je za 1927, 1928, 1929.

Ostra kritika občinskega gospodarstva

Obč. svetnik Ivan Hribar je nato v enournem govoru mirno in stvarno kritiziral sedanje občinsko gospodarstvo. Njegova izvajanja so nekateri občinski svetovaleci motili z različnimi medklici. Uvodoma je g. Ivan Hribar poudarjal, da se je njegov predgovornik obč. svet. Gregorič temeljito poglobil v letošnji računski zaključek, da je mogel spoznati gospodarstvo občine. V glavnih obrisih je nato govoril navajal vse nedostatkne in hibe, ki se že dalj časa vrše pri upravi. Najprej se je dotaknil načina, kako mestna občina javno razglasa razne važne sklepe občinskega sveta, nato pa je zlasti obširno navajal dolge mestne občine, ki so za približno 10 milijonov višji, kakor jih je označil poročevalec finančnega odseka. Dotaknil se je dalje 6% stanovanjskega obligacijskega posojila in transakcij z maloželezniško družbo. Njegova tozadevna izvajanja so pri mnogih naletela na hud odpor. (Govor obč. svet. Ivana Hribarja priobčimo v prihodnji številki.)

Obč. svet. Ivan Hribar je svoja izvajanja zaključil z izjavo, da je bila njegova dolžnost izjaviti kritiko nad občinskim gospodarstvom. Nujno potrebno je, da se mestno gospodarstvo uredi, pa da ne bodo njegove besede samo bob ob steno.

Podžupan prof. Evgen Jare, ki je vodil predstavo, je zavrnil tehtna izvajanja gosp. Ivana Hribarja ter jim očital netočnost in celo »mala fide«. Ni pa navedel konkretnih dejstev. Ves dobiček, ki se doseže pri maloželezniški družbi, se bo stekal v poseben fond. Ni govora o kakih dividendah in kdor o tem govori, govori zlobno.

Obč. svet. Iv. Hribar: »Najodločneje protestiram proti takim besedam. Nisem govoril »mala fide«, marveč »bona fide«. Za vse kar sem govoril, prevzemam sam popolno odgovornost. Govoril sem v najboljšem namenu. Jaz sem hotel naglasiti, da se je dovoljenje za posojilo pri finančnem ministru doseglo z napačnimi informacijami. Ne dovoljujem si takega očitka od g. podžupana.«

Zupan dr. Puc je prav kratko odgovarjal na govor g. Ivana Hribarja. Očital je g. Hribarju, da je bil njegov govor tendenciozen. Reagirala samo na eno stvar. Glede zadevnega sklepa občinskega sveta o posojilu je res, da je bil šele sedaj nabit na občinsko desko. Da ni bil preje, je pa stvar mestnega knjigovodstva, ne pa njegova.

Poročevalec obč. svet. Ivan Tavčar je nato repliciral na kritiki obč. svetovalcev dr. Gregoriča in g. Ivana Hribarja. Stvarne kritike predgovornikov ni mogel pobiti z argumenti. Pospel se je do očitka napravil dr. Gregoriču, da je bil njegov govor nepotreben. Dr. Gregorič je nastopal na vseh sejah finančnega odseka v skrajno negativnem smislu, pozitivno se ni udeleževal. V finančnem odseku je dr. Gregorič mnogo kritiziral in govoril, toda ko je prišlo do vprašanja občinskih davščin, odnosno kritja, je dejal, da to vprašanje njega prav nič ne briga. (Odločni protesti: »To ni res!«) Na sličen način je nastopil obč. svet. Ivan Tavčar tudi proti izvajanjem obč. svetnika Ivana Hribarja.

Podžupan prof. Evgen Jare je nato dal na gla-

Is tega obračuna morajo biti razvidni vsi dohodki in stroški in ne smejo biti zaračunjeni pri nobeni drugi postavki občinske uprave.

Premoženje amortizacijskega fonda mora biti pupilarno varno in ločeno od druge občinske uprave naloženo in se ne sme v druge občinske namene uporabljati.

Amortizacijski zaklad loterijskega posojila

Amortizacijski zaklad je imel 561.361 Din prebitka. Ta prebitek pa ni istinit, ker bi se moral od njega odpisati vojno posojilo 247.500 Din.

Meščanska imovina

Pri upravi te imovine se opazi prevelika ozkornost pri dovoljevanju meščanskih podpor. Ni potrebno, da bi izkazovala imovina skoro 203.000 Din dobička in da se je leta 1929 proti proračunu dalo za 25.000 Din manj podpor, kakor je bilo predvideno v proračunu.

Mestna podjetja

Mestna podjetja naj bi se vodila po enotnem obrazcu in načinu bilansiranja. Zanimivo je, da sta elektrarna in vodovod eden glavnih dohodkov občinske uprave. Mestni vodovod izkazuje za leto 1929 nad 3 in pol milijona Din dobička, ki je bil mogoč le zato, ker je bila cena vode tako visoka. Od vodovoda in elektrarne je prešla mestna občina 5.315.563 Din, kar je bilo doseženo le na ta način, da so bile cene za elektriko in vodo neprimerne visoke.

Končno je občinski svetnik dr. Gregorič pripomnil, da je bil v občinskem svetu sprejet predlog za reformo občinske uprave. Pogoj vsa reforme pa je dosledno respektiranje zakonitih predpisov. Ako se bodo vsi faktori od župana do zadnjega nameščena ravnali po zakonitih predpisih, je s tem že dosežena polovica reforme, kajti brez reda so še tako dobro zamišljene reforme brezuspešne.

Vse stremi dames po racionalizaciji svojih gospodarstev in poenostavljenju upravnega aparata. Zagrebška občina je na primer izvolila poseben odsek za ureditev novega proračunskega sistema, s katerim se skušajo rešiti vsa mestna gospodarstva zadevna vprašanja. Umesno bi bilo, da ljubljanski občinski svet konstituiral iz svoje srede odsek z enakim smotrom, ki naj bi stopil v stik z zagrebškim.

sovanje predlog finančnega odseka, da se odobri računski zaključek mestne uprave za leto 1929. Predlog je bil z večino glasov sprejet.

Poročilo gradbenega odseka

Poročevalec prof. Evgen Jare je nato kratko poročal o raznih aktualnih zadevah. Za razširjenje mestne ubožnice je občinski svet dovolil kredit 1.700.000 Din. Na znanje je vzel dalje poročilo o gradnji nove mrtvašnice in mrtvaške veže pri Sv. Križu.

Občinski svet je nato zavrnil pritožbo inž. Rataja v zadevi regulacije svetokriškega okraja. Zavrnil je tudi prošnjo Marije Črnogaj glede nakupa opuščene mitnice na Tržaški cesti. Prav tako je bila odklonjena prošnja Frančiške Borštnar glede odkupa stavbne parcele za Bežigradom. Občinski svet je ugodil prošnji I. Kastelica in R. Königa za parcelacijo njunih parcel ob Lepem potu in ob Marmontovi ulici. Frančiškanskemu provincijalatu je dovoljena parcelacija parcele št. 276/1 k o. Spodnja Šiška. Dovolil se znesek 45.116 Din za preureditev stopnišča pri Nunki cerkvi. Zavrnjena je bila pritožba Alona Brunčiča v zadevi stavbnega dovoljenja za gradnjo gospodarskega poslojja sredi mesta. Pritožba ljubljanskega veleposlanika je bila zavrnjena, dovoljeno pa je bilo, da izvrši veleposlanik kanalizacijo šele po enem letu.

Sklenjen je bil odkup zemljišča posestnikov Josipa in Andreja Vrhovca pri mestni klavnici. Kupnina znaša 177.000 Din.

Požarni avtomati

Poročevalec obč. svet. Evgen Jare je nato poročal o požarnih avtomatih. Naprava takih avtomatov je proračunana na 736.000 Din. Glavna centrala bi se napravila sredi mesta, a postranske centrale na periferiji odnosno drugih bližnjih občinah. K stroškom naj bi prispevale tudi okolišanske občine.

Sprejet je bil v tej zadevi predlog inž. Ditriha, da se zadeva izroči v podrobnejše proučevanje odseku. V debato so posegli obč. svet. Bahovec, Daks, Ivan Rebek in drugi.

Zoo v nevarnosti

Za zdravstveni odsek je poročal nato obč. svet. g. Sušnik o pritožbah, ki se nanašajo na ljubljanski Zoo. Na mestno občino so se mnogi občani in tudi mestna vrtnarija pritožili, češ da povzroča Zoo veliki smrad v okolici mestnega ribnika, da je voda v ribniku postala zelo nečista, da je nivo vode postal sedaj zelo nizek in da je sploh ribnik sedaj popolnoma preprežen z različni vodnimi rastlinami. Zdravstveni odsek je zadevo preiskal in je bilo ugotovljeno, da so nekatere pritožbe bile utemeljene. Treba bo, da se ljubljanski Zoo premesti kam drugam.

O vprašanju Zoo-a se je razvila kratka debata, v katero so posegli:

obč. odborniki g. Rado Hribar, g. Urbas in drugi. G. Rado Hribar je ovrgel s stvarnimi podatki vse pritožbe mestnega vrtnarja glede škode, ki je nastala v ribnjaku baje zaradi Zoo-a, in pojasnil, odkod izvira kampanja proti temu. Končno je bil sprejet predlog g. I. Tavčarja, naj

se dovoli Zoo-u uporaba ribnjaka do 1. julija 1931., če se pa dotlej izkaže da ta prostor za Zoo ni primeren, naj poišče mestna občina zanj primernejši prostor.

Debata o elektrifikaciji

G. župan izjavi, da poročilo o elektrifikaciji odpade, ker je bil stavljen nov predlog banski upravi glede sodelovanja med njo in mestno občino v zadevi elektrifikacije. Prijavljenemu inž. Ditrihu pa da vseeno besedo. Inž. Ditrih prekine svoj referat, ko mu g. župan pojasni, da spada v pristojen odsek in ne na sejo. Obč. svet. dr. Vladimir Ravnihar pojasni, da ni točno, da debata odpade. Sklenjeno je bilo nasprotno, da se pogajanja med mestno občino in bansko upravo nadaljujejo. Sklep za nadaljevanje pogajanj je prišel sicer pozno. Ugotavlja, da so bila pogajanja prekinjena s strani mestne občine. Podrobneje očrta nato ves potek pogajanj. Pogodba, ki jo je stavila banska uprava, je bila res komplicirana, da si jo lajik ne more kar na hitro prisvojiti. Dne 9. aprila se je odsek zedinil glede pogajanj na osnutek, ki naj bi bil baza nadaljnjih pogajanj. Ožji odsek je predložil ta osnutek banski upravi. Osnutek je diktiralo spoznanje, da banska uprava ne more želeči, da bi bila Ljubljana pri elektrifikaciji oškodovana in da ima mesto Maribor slično pogodbo s Falo. Banska uprava bi s svojimi velikopoteznimi načrti izvedla elektrifikacijo vse banovine. Tako bi se energije koncentrirale, obrat bi se pocenil pomnožilo bi se trošenje električne energije in s tem bi se pocenil tudi tok. Velenje bo itak spravilo svoj tok v Ljubljano. Ta načrt se bo banovini brez dvoma posrečil in sicer tako, da glede cene električnega toka Ljubljana ne bo mogla z njo konkurirati. Ljubljana bi pa bila razbremenjena raznih investicij, kajti obstoječa elektrarna bi se morala spopolniti, da bi ustrezala zahtevam mesta. Potrebne so vsekakor tudi žrtve Ljubljane, toda še večje bodo za Ljubljano koristi 17. aprila so bili stavljeni protipredlogi. Na seji, pri kateri je bil navzoč tudi g. župan, se je nenadoma sklenilo, da tudi ta prvotni osnutek ne velja za bazo za nadaljnja pogajanja z bansko upravo. Tako so prišla pogajanja na mrtvo točko. Iskala se niso več nova pota za nadaljevanje pogajanj. Z naročeno interpelacijo se je problem obravnaval enostransko in ni se vedelo, ali se bodo pogajanja definitivno prekinila ali se je igral samo teater. (Ivan Hribar: »Komedija se je igrala!«)

G. župan je odgovoril, da je bil predlog banske uprave pač tak, da se je dalo o njem »gledati«, in je pojasnil, zakaj ni nadaljeval osebnih pogajanj z g. banom, kakor je obljubil. Tega ni storil zaradi neklih podtikanih, obrekovanj in denunciacij, kakor se je izrazil. Na medklic dr. VI. Ravniharja, ki je apeliral na moštost in vprašal, naj g. župan pojasni, kako je z obrekovanji in denunciacijami, je g. župan odgovoril, da mu to javno ne more pojasnjevati, pač pa lahko privatno. G. župan je končal z besedami: »Imamo jasno čelo in delamo za korist države in ne za tretjega!« nakar je g. Ivan Hribar opozoril, da bi moral podati odsek svoje mnenje in ni imel nihče pravice kratkomalo prekiniti pogajanj, ravno tako bi se morala izročiti poročila izvedencev odseku. Ker se vse to ni storilo, je bil s tem kršen pravilnik.

G. župan je nato debato zaključil, poročal še o predlogu g. Lovšeta glede popravila trotoarja v Trnovem, kar se izroči v nadaljen postopek gradbenemu odseku, ter informiral svet še o mestnih vojašnicah, ki so za mestno občino prav za prav veliko breme in katere bi sprejela vojaška uprava ter dala mestni občini v kompenzacijo bivšo št. Petersko vojašnico in Konjušnico v Trnovem. Nato je bil sprejet predlog gosp. Vladimira Ravniharja naj se ta izmenjava izvrši in mestna uprava pooblasti za izvršitev izmenjave.

Tik pred 23. uro je g. župan javno sejo zaključil in sledila je kratka

tajna seja.

Vdovi po magistratnem uradniku Mariji Poljanec se je priznala vdovčina. Na prošnjo so bili vpokojeni uradniki mestne hranilnice ljubljanske: nadkontrolor Josip Kuralt, knjigovodja Fr. Abulnar in blagajnik Anton Sušteršič. Vpokojen je bil dalje tudi gozdni čuvaj na Gradu Ivan Simenc. Imenovani so bili: Milan Kandare za stalnega pisarniškega asistenta, Ciril Goričan za računsko oficijala, Stanko Miklavčič za stalnega gradbenega asistenta, Karol Pirnat za stalnega gradbenega asistenta, Alfonz Valant za stalnega poklicnega gasilca, Engelbert Gostiša za stalnega pisarniškega asistenta. Janez Flegar za pisarniškega nadoficijala, Anton Likozar za stalnega magistratnega oficijanta. Več uradnikov vseh treh kategorij mestnih uradnikov je bilo pomaknjenih v višji činovni razred, odnosno se jim je priznala višja plačilna stopnja.

Na predlog Prvega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Ljubljani je bilo ob 60-letnici tega društva podeljeno nekaterim dolgoletnim društvenim članom meščanstvo.

Kuhinjsko posodo

po najnižjih cenah in v največji izbiri, kot emaljirana, aluminijasta itd. nudi trdka z železnino

Stanko Florjančič, Ljubljana, Sv. Petra c. 35

Brzjavka gospodu predsedniku ministrskega sveta P. Živkoviću

S seje obč. sveta ljubljanskega so poslali na brzjavki podpisani obč. svetovalci sledečo brzjavko:

Gospodu generalu
Pero Živkoviću,
predsedniku ministrskega sveta
Beograd.

Podpisani člani uprave stolnega mesta Ljubljana navdušeno pritrjujemo deklaraciji Kraljevske vlade z dne 4. julija. Kol občinski svetovalci mesta Ljubljane zlasti odobravamo glede občinskih uprav v deklaraciji izražene misli.

Pošiljamo Vam udane pozdrave.

Bahovec Josip, dr. Vinko Gregorič, Hribar Ivan, Hribar Rado, Jeglič Janko, Jenko Avgust, Knez Aleksander, Krvina Ivan, Malenšek Josip, Musar Josip, Meden Viktor, Olup Josip, dr. Vladimir Ravnihar, Šarabon Andrej.

Gradnja mostu čez Donavo naglo napreduje

Beograd, 11. julija. I. Danes je bil v prisotnosti inženjerjev in tehničnih strokovnjakov spuščen v Donavo zadnji keson za pančevski most. Keson je tehtal 208,5 tone, vsi kesoni skupaj, ki jih je sedem, tehtajo 1700 ton. Delo na mostu hitro napreduje. Še letos bodo dovršeni vsi stebri in betonski viadukt na beograjski strani. Do sedaj so montirali 4 železne konstrukcije in delajo že na peti. Dolžina mostu preko Donave znaša 1500 m, preko Tamiša pa 800 metrov. V teku leta 1932 bodo dokončana vsa dela, računajoč tu tudi vse nasipe do Pančeva in most čez Tamiš.

Rudarska stavka v Knjaževcu prenehala

Beograd, 11. julija. I. Pred nekaj dnevi je med rudarji in med upravo rudnika »Dobra sera« v bližini Knjaževca, ki je last tvrdke Stefan Sipinović in sinovi, nastal spor, ker je ravnatelj rudnika nekaj dni pred prvim julijem sporočil rudarjem, da se jim od 1. julija dalje zviša delovni čas in da se jim hkrati znižajo meзде za 6% kosmatega zneska. V znak protesta je 700 delavcev zapustilo delo. Šele na posredovanje ministrstva za gozdove in rudnike ter delavske zbornice je prišlo do sporazuma. Delovni čas je ostal neizpremenjen, pač pa se znižajo meзде za 3%.

Turški izseljenci iz Jugoslavije

Ankara, 11. julija. I. Po poročilu lista »Aşk-kam« so se turški izseljenci iz Jugoslavije in Rumunije odločili, da osnujejo v Ankari turško banko z glavnico 2 milijonov lir. Ta banka bi imela dolžnost ščititi interese 40.000 oz. 160.000 rodbin, ki so se izselile iz Rumunije in Jugoslavije v Turčijo. Banka bo prvih pet let prevzela razvrstitev in naselitev teh rodbin. Ko bo to končano, bo prevzela finansiranje zgradb modernih vasi v zapadnih krajih vzhodne Tracije.

Jugoslovanski dom v Franciji

Pariz, 11. julija. AA. Po poročilu iz Merte-bacha je bil včeraj tamkaj svečano odprt Jugoslovanski dom za vso mozelsko pokrajino. V tej pokrajini biva nad 10.000 jugoslovanskih rudarjev. Svečanosti sta prisostvovala med drugimi predsednik jugoslovanske kolonije v Parizu dr. Arnavtović in podpredsednik Kovačič.

Nezgoda princa-letalca

Sofija, 11. julija. AA. Romunski princ Gika, ki je v sredo ob 10. dopoldne zapustil letališče v Biechstru in ki je hotel z lahkim letalom poleteti do Stambula, da postavi nov rekord v poletu na daljavo v premi črti, je zadel radi goste megle v drevo v bližini Teterena pri vasi Ribarica in padel na tla. Letalo je bilo dokaj poškodovano, dočim je princ zadobil lažje kontuzije in so ga prenesli v bolnico. Bolgarski letalci poskušajo popraviti poškodovano letalo.

Predavanje francoskega učenjaka v Zagrebu

Zagreb, 11. julija. n. Francoski arheolog Leon Rey, šef francoske arheološke misije v Albaniji, bo imel 15. in 17. t. m. dve predavanji v prostoru ljubljanskega inštituta v Novinarskem domu. Gospod Rey je že večkrat predaval v Zagrebu.

Bolgarski tobačni delavci proti strojem

Sofija, 11. julija. AA. V poslednjem času so v bolgarskih tobačnih tovarnah začeli uvajati stroje tipa »Tongoc«, radi česar je ostalo veliko število tobačnih delavcev brez posla. V zvezi s tem je prišlo v različnih tovarnah do nemirov, tako da je policija morala izvršiti več aretacij. Zveza bolgarskih obrtnikov zahteva, da se ti stroji, ki odjemljejo kruh delavcem, ne uporabljajo. Če bi se stroji tipa »Tongoc« vpeljali v vseh tobačnih tovarnah, bi prišlo okoli 30.000 tobačnih delavcev in razen tega 1500 strokovnih delavcev ob kruh.

Nova stranka na Bolgarskem

Sofija, 11. julija. AA. Bolgarska narodna štopanska gospodarska stranka priredi 13. t. m. dve zborovanji, eno v Burgasu, drugo pa v Perniku. Ta stranka v zadnjem času zelo narašča, ker izključuje pri reševanju gospodarskih vprašanj politiko,